

**Jalostuksen tavoiteohjelma
2027 – 2031
YORKSHIRETERRIERI**

Hyväksytty rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouksessa
Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt

Sisällys

1. YHTEENVETO.....	3
2. RODUN TAUSTA.....	4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	6
4. RODUN NYKYTILANNE.....	8
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja.....	8
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos.....	8
4.1.2 Jalostuspohja.....	11
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa.....	18
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta.....	19
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttööminaisuudet.....	20
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta.....	20
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin.....	20
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttööminaisuuksien testaus ja/tai kuvaus.....	20
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	20
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet.....	21
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen.....	22
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta.....	22
4.3. Terveys ja lisääntyminen.....	23
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat.....	23
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat.....	25
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	30
4.3.4 Lisääntyminen.....	32
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	33
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä.....	33
4.4. Ulkomuoto.....	34
4.4.1 Rotumääritelmä.....	34
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset.....	36
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus.....	37
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista.....	37
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	37
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso.....	37
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen.....	42
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	44
6.1 jalostuksen tavoitteet.....	44
6.2 suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille.....	46
6.3 rotujärjestön toimenpiteet.....	47
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	48
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta.....	51
7. LÄHTEET.....	52
8. LIITTEET.....	53

1. YHTEENVETO

Yorkshirenterrieri on kääpiökoirarotu ja se kuuluu FCI:n roturyhmään terrierit (ryhmä 3). Rodun alkuperämaa on Englanti, Iso-Britannia. Rotu on hyvin suosittu maailmalla ja Suomessa rotua rekisteröidään vuosittain yli 200 kappaletta. Kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan Suomessa on 7533 rekisteröityä yorkshirenterrieriä (7.7.2025).

Yorkshirenterrierin jalostuksen tavoiteohjelma on tarkoitettu antamaan tietoa yorkshirenterrierin nykytilanteesta kansallisesti ja kansainvälisesti rodun kasvattajille sekä harrastajille ja muille rodusta kiinnostuneille. Ensisijainen vastuu rodusta on sekä kennelnimellisillä että kennelnimettömillä kasvattajilla ja siitosurosten omistajilla.

Yorkshirenterrieri on varsin terve ja pitkäikäinen koirarotu. Rotumääritelmä on selkeä, pyrkimyksenä jalostaa pieni, terverakenteinen, itsetietoinen ja älykäs koira. Rodussa esiintyvät terveysongelmat ovat pysyneet enemmän yksilöongelmina kuin koko rodun elinkelpoisuutta uhkaavina laajasti perimässä levinneinä sairauksina. **Kuitenkin terveystutkimusten mukaan polvilumpioluusaatiota on havaittu rodussa, joten kaikki jalostukseen käytettävät koirat tulisi tarkastaa ennen jalostukseen käyttämistä. Yhdistys on tehnyt vuonna 2019 esityksen rodun liittämistä PEVISAn piiriin ja rodulla on ollut PEVISA-ohjelma vuodesta 2021 alkaen.** Jalostuksessa tulee pyrkiä mahdollisimman terveisiin ja pitkäikäisiin koiriin. Yorkshirenterrierin tärkein tehtävä on olla seurakoira ja kumppani ihmiselle.

Rotu on suosittu näyttelykoira. Rotu soveltuu myös tottelevaisuuteen ja agilityyn. Yorkshirenterrieri sopii myös terapiakoiraksi, lukukoiraksi ja kaveritoimintaan. Rotu menestyy sekä kaupunkiolosuhteissa, että maaseudulla. Yorkshirenterrieri nauttii liikunnasta, metsässä liikkumisesta ja on erinomainen seurakoira.

Suomalaisten yorkshirenterrierien **ulkomuodollisesta laadusta** on erittäin vaikea tehdä johtopäätöksiä, koska näyttelyissä käy noin **25%** Suomessa syntyneistä rekisteröidyistä koirista. Vaikka näyttelyissä käyvien koirien määrä onkin noussut viime vuosien aikana, on määrä kuitenkin niin pieni, ettei se kuvaa rodun todellista tilaa. Hyvän kysynnän vuoksi kasvattajat eivät ole riippuvaisia yhdistyksen pentuvälityksestä, ja näin ollen jalostuksen tavoiteohjelmallakin on vain rajallinen vaikutus koko rodun piirissä tapahtuvaan jalostustoimintaan. Kasvanut kotikoirien pentukysyntä on tuonut haasteita jalostukseen.

Rodun kannalta suurin ongelma on, etteivät kasvattajat noudata yhdistyksen suosituksia jalostusyhdistelmissään. Tässä tilanteessa jalostuksen pitkäjännitteinen ohjaaminen on haasteellista. Yhdistyksen tehtäväksi onkin jäänyt tulosten kirjaaminen ja tilanteen tarkkailu jälkikäteen. Tällä hetkellä yhdistys kokee tärkeimmäksi tehtäväkseen luotettavien terveystietojen keräämisen sekä tiedotus- ja valistustyön, minkä kautta yhdistys voi vaikuttaa jalostuksen ohjaukseen tulevaisuudessa.

2. RODUN TAUSTA

Yorkshirenterrieri kehitettiin 1800-luvun lopulla Englannissa suunnitelmallisena jalostustyönä. Se syntyi englantilaisten ja skotlantilaisten terrierien risteytyksenä.

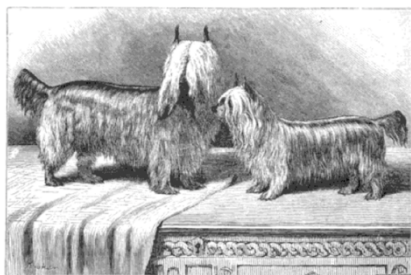
Rodun esi-isät

Ensimmäinen yorkshirenterrierin oletetuista esi-isistä oli watersidenterrieri, joka oli pieni, pitkäkö ja väriltään joskus siniharmaa. Se oli kuningas Wilhelm IV aikaan (1765-1835) yleinen Yorkshiressä. Se oli rohkea rottien ja pikkuriistan metsästäjä. Watersidenterrierin geeneistä löytyivät silkkinen karva, pieni koko ja "blue and tan" –värikuvio.

Yorkshirenterrierin kannalta kaikkein kiinnostavin skotlantilainen terrieri on varhainen skyenterrieri. Se oli hopeanharmaa tai kellertävänruskea ja painoi 4,5 kilosta noin 7 kiloon. Skyeistä kehitettiin kaikkiaan kolme rotua: varsinainen skyenterrieri, jolla on pitkä, kova ja litteä karva sekä alusvilla, sekä silkkiturkkiset paisleyn- ja clydesdalenterrierit, jotka molemmat valitettavasti katosivat.

Edellä mainittujen koirien lisäksi yorkshirenterrieri sai rakennusaineita Manchesterin alueen terriereistä, joiden joukossa oli myös skotlantilaisia terrierejä. Tämän alueen käyttöterrierejä kuvattiin jo vuonna 1771 seuraavasti: pörrökarvaisia, "black and tan" -terrierejä, jotka ovat pieniä ja vääräsäärisiä, joskus myös valkoisia ja punaisia. Yorkshirenterrierillä ei ole kuitenkaan yhteyttä nykyiseen manchesterinterrieriin muuten kuin tämän muinaisten esi-isien kautta.

Kaikki edellä mainitut koirat ilmeisesti kantoivat geeneissään "black and tan" –värikuviota. Niillä oli myös geeni, joka vaalensi ja vaihtoi mustan värin siniseksi. Joidenkin linjojen koirilla oli myös kyky puhdistaa ja vaihtaa musta väri aikuistumisen myötä kullanväriseksi taniksi. Osa kantoi geeniä, joka aikaansai kiiltävän, silkkisen karvan.

"Huddersfield Ben" ja "Katie" v.1870
(Wikipedia)

Yorkshirenterrieri vuodelta 1915
(Wikipedia)

Maalaus
yorkshirenterrieristä
1800-luvulta
(Wikipedia)

Määrätietoiset kasvattajat

Yorkshirenterrierin nykymuotoon kehittämiseksi tarvittiin innostuneita kasvattajia, jotka nopeasti kehittyneen näyttelytoiminnan ansiosta rupesivat panemaan pääpainon tietyille halutuille rotuominaisuuksille. Näiden kasvattajien ponnistelujen ansiosta rotu vähitellen yhtenäistyi ja tuli tunnetuksi.

On sanottu, että yorkshirenterrieri hautasi watersiden-, paisleyn-, ja clydesdalenterrierin geenit upean turkkinsa alle. Yorkshirenterrierin ainutlaatuinen silkkinen karvapeite on se ominaisuus, joka erottaa sen kaikista muista terriereistä ja tekee siitä juuri yorkshirenterrierin.

Englannin Kennelklubi hyväksyi yorkshirenterrierin vihdoinkin omaksi rodukseen vuonna 1886. Siitosrekisterissä se oli jo aiemmin.

Rodun merkittävimpänä kantauroksena pidetään Huddersfield Ben –nimistä koiraa, joka eli 1865-71. Se oli itse melko voimakkaan linjasiitoksen tulos ja jätti jälkeläisissään tyypin, joka periytyi edelleen ja vaikutti näin oleellisesti rodun kehittymiseen. Ben oli aikansa voitokkaimpia näyttelykoiria.

Rotumääritelmä

On epäselvää, milloin ensimmäinen virallinen rotumääritelmä julkaistiin. Eri lähteissä esiintyvät ainakin vuodet 1881, 1890 ja 1898. Kun oma rotumääritelmä lopulta saatiin julkaistuksi, kuului siihen kirjoitetun rotumääritelmän lisäksi pistetaulukko, jossa pelkän karvan ja värin painoarvo oli alussa 75%.

Kun rotumääritelmää tulkitaan, on otettava huomioon rodun alkuperä ja sen edesmenneet käyttötarkoitukset. Rotumääritelmän tärkeimpänä tehtävänä on toimia haluttujen ominaisuuksien vartijana.

Yorkshirenterrierit Suomessa

Ensimmäiset yorkshirenterrierit, uros Dervish ja narttu Dinah, tuotiin Suomeen Englannista vuonna 1930, mutta sittemmin niihin perustunut kanta hävisi. Kasvatustyö alkoi uudelleen 1960-luvun alussa, ja nykyisin rotu on jo saavuttanut vakiintuneen aseman. Viime vuosina rodun rekisteröinnit ovat olleet sadan molemmin puolin. Vuosien saatossa koiria on tuotu pääasiassa rodun kotimaasta sekä Ruotsista ja Ranskasta. Aivan viime vuosina koiria on tuotu erityisen runsaasti Itä-Euroopasta, mm. Venäjältä, Puolasta ja Unkarista.

On kuitenkin todettava, että huolimatta yorkshirenterrierin valtavasta suosiosta maailmalla, niin Euroopassa, Amerikassa kuin Aasiassakin, tämä kaunis ja ainutlaatuinen rotu ei ole vielä toistaiseksi varauksettomasti valloittanut suuren yleisön sydämiä täällä meillä.

Suomessa yorkshirenterrierit kuuluvat nykyään FCI:n luokituksen mukaisesti 3-ryhmään eli terriereihin. Rodun kotimaassa Englannissa ja mm. Yhdysvalloissa ne kuuluvat edelleen kääpiökoiriin.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

14.4.1976 perustettiin Yorkshirenterrieri-alajaosto silloisen Seura- ja Kääpiökoirayhdistyksen alaisuuteen. Alajaoston ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Marjatta Heinonen. Yhdistys julkaisi alkuvuosinaan näyttelyarvosteluja ja palstaa Seurakoirat-lehdessä.

Yorkshirenterrieri-lehteä alettiin julkaista säännöllisesti 1980-luvun puolivälissä, 2-3 numeroa vuodessa, nykyisin 4 numeroa vuodessa.

Yorkshirenterrieri-yhdistys (silloinen Suomen Kääpiökoirayhdistyksen alajaosto) rekisteröityi 19.6.1991. Sen viralliseksi nimeksi tuli Yorkshirenterrieri r.y. Yhdistyksen puheenjohtajana toimi tuolloin Leena Kaplas. Rekisteröidyttään Yorkshirenterrieri r.y. liittyi Suomen Kennelliiton ja Helsingin Seudun Kennelpiirin jäseneksi. Yorkshirenterrieri r.y. on Suomen Kääpiökoirayhdistyksen jäsenyhdistys.

Yhdistyksen tarkoituksena on yorkshirenterrierien rotuyhdistyksenä edistää puhdasrotuisten koirien jalostusta ja kasvatusta sekä rodun tunnetuksi tuleamista.

Yhdistys toteuttaa tarkoitustaan harjoittamalla julkaisutoimintaa ja valistustyötä sekä järjestämällä keskustelu-, neuvonta- ja koulutustilaisuuksia, koiranäyttelyitä, kursseja ja muita vastaavia tapahtumia. Yhdistys seuraa kenneltoiminnan kehitystä niin kotimaassa kuin ulkomailla, varsinkin edustamansa rodun osalta ja tekee tarvittaessa alan kehittämistä koskevia aloitteita.

Yorkshirenterrieri ry:n jäsenistö kokoontuu vuosittain kahteen varsinaiseen yhdistyskokoukseen; syyskokoukseen marras-joulukuussa ja vuosikokoukseen maalis-huhtikuussa.

Yhdistyksen asioita ja taloutta hoitaa hallitus, jonka muodostavat puheenjohtaja ja kuusi (6) muuta varsinaista jäsentä sekä kaksi (2) varajäsentä. **Puheenjohtaja valitaan 2 vuodeksi kerrallaan**. Hallituksen muut jäsenet valitaan **kahdeksi** vuodeksi ja varajäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Kaksi (2) varsinaista jäsentä ja yksi (1) varajäsen ovat vuosittain erovuorossa. Yhdistyksen sihteeri valitaan hallituksen sisältä aina vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee jäsensihteerin ja rahastonhoitajan joka voidaan valita myös hallituksen ulkopuolelta.

Rotuneuvontaa toteuttaa tällä hetkellä puheenjohtaja.

Yhdistys järjestää jäsenilleen erilaisia tapahtumia. Yhdistys on järjestänyt esimerkiksi koulutuksia, luentoja, kesäpäiviä, pikkujouluja ja erilaisia koirien tapaamisia. Yhdistys järjestää myös vuosittain rodun epävirallisen erikoisnäyttelyn Club Shown sekä **pyrkii järjestämään** Match shown.

Rodun virallinen erikoisnäyttely järjestetään vuosittain Suomen kääpiökoirayhdistyksen SKKY:n erikoisnäyttelyn yhteydessä Helsingin Kaivopuistossa.

Yhdistys ylläpitää vuoden yorkshirenterrieri-kilpailua, jossa vuoden yorkshirenterrierin lisäksi valitaan vuoden yorkshirenterrierikasvattaja, vuoden yorkshirenterrieripentu, **vuoden yorkshirenterrierijuniori**, vuoden yorkshirenterrieriveteraani, **paras ulkomailla syntynyt yorkshirenterrieri**, **paras ulkomailla syntynyt yorkshirenterrieripentu**, **paras ulkomailla syntynyt yorkshirenterrierijuniori**, **paras ulkomailla syntynyt yorkshirenterrieriveteraani**.

Yhdistyksen jäsenmäärä on laskenut vuodesta 2013 joka vuosi hieman ja lähtenyt taas vuonna 2019 nousuun. Jäsenmäärä kävi huipussaan vuonna 2023 ja laski siitä taas hieman vuonna 2024. Yhdistyksen jäsenmäärä on vakiintunut 300 jäsenen pintaan viime vuosina.

Taulukko 1

VUOSI	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
JÄSENIÄ	355	310	304	279	260	254	303	307	334	343	360	330

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Yhdistyksen jalostustoimikunta toimii hallituksen alaisuudessa ja siihen kuuluvat puheenjohtaja ja tarvittava määrä jäseniä. Jalostustoimikunnan valitsee yhdistyksen hallitus hallituksen määrittelemäksi ajaksi kerrallaan, jalostustoimikunnan jäsenet ovat yhdistyksen jäseniä.

Jalostustoimikunnan jäseneltä edellytetään, että hän:

- omaa hyvän rotutuntemuksen
- tuntee laajalti Suomen yorkshirenterrierikannan
- omaa laajat tiedot perinnöllisyydestä
- on omassa jalostustoiminnassaan johdonmukainen

Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu seurata kannassa ja sen terveystilanteessa tapahtuvia muutoksia ja informoida näistä kasvattajia. Jalostustoimikunta pitää myös yhteyttä muiden maiden jalostusorganisaatioiden kanssa ja jakaa ja kerää tietoja eri puolilla maailmaa tehdyistä tutkimuksista. Jalostustoimikunta kerää tilastotietoa ja laatii ja kerää terveys- ja luonnekyselyitä kasvattajilta ja yksittäisiltä koiranomistajilta, joiden avulla jalostustoimikunta ohjaa jalostusta yleisellä tasolla.

Pentuvälitykseen pääsyn ehtona on, että kasvattajalla on kennelnimi, hän on yhdistyksen jäsen ja on kasvattanut itse myytäväksi ilmoitetut pennut Suomen kennelliiton kasvattajasitoumuksen mukaisesti, sekä että yhdistelmä täyttää jalostustavoitteiden vähimmäisvaatimukset. Pentueilmoitus tulee yhdistyksen internet-sivuille. Yhdistyksen pentuvälitys on maksuton.

Jalostustoimikunta ylläpitää yhdistyksen nettisivuilla jalostusuroslistaa. Listalle pääsyn vähimmäisvaatimuksina ovat mm: näyttelytulos ERI+SA **tai hyväksytysti jalostustarkastettu+ ulkomuodon kokonaiskuva erinomainen.** kopio prcd-PRA geenitestin tuloksesta (kantajat hyväksytään), voimassa oleva polvitarkastustulos (JTO:n suosituksen mukainen), uroksen omistajan tulee olla yhdistyksen jäsen, uroksen tulee olla yli 1-vuotias.

Jalostustoimikunta ylläpitää myös prcd-PRA-listaa, johon lisätään koiria, joista on toimitettu kopio prcd-PRA geenitestin tuloksesta **tai joiden tulos näkyy Koiranet-jalostustietojärjestelmässä.**

Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu myös rodun ulkomuodon kehityksen seuraaminen. Jos rodussa ilmenee rotumääritelmästä poikkeavia piirteitä, jalostustoimikunta tiedottaa muutoksista rotujärjestöä.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja

”Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geeniversioiden (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisen ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät geeniversionsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä geeniversiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä geeniversiota ole.

Ihannetilanteessa jalostuksesta ei suljeta pois enempää kuin 50 % pentueista tai enempää kuin se rodun osuus, joka saadaan jakamalla luku 1 rodun keskimääräisellä, kahdella kerrotulla pentuekoolla. Jos rodun pentuekoko on vaikkapa 5, jalostukseen käytetään 40 % rodun koirista.

Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa 5 % ja suurilukuisissa 2-3 % suhteessa rodun neljän vuoden rekisteröintiin. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana keskimäärin 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempina useammalle kuin 20-50 koiralle. Yhdessäkään rodussa ei yhdellä yksilöllä saisi olla enempää kuin 100 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröintiin.” (MMT Katariina Mäki)

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Populaation rakenteella ja sukusiitoksella tarkoitetaan suomalaisten yorkshirenterrierien määrää, keskinäisiä sukulaisuussuhteita sekä sitä, onko jokin suku käytettynä rodun kannassa enemmän kuin toinen. Seuraavissa tilastotiedoissa kuvataan rodun tilannetta tilastointiaikana (taulukko 2).

Vuositolasto-rekisteröinnit

Taulukko 2

Vuositolasto - rekisteröinnit											
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Pennut (kotimaiset)	164	142	166	181	224	208	209	208	227	262	241
Tuonnit	12	22	22	10	22	30	24	25	37	33	21
Rekisteröinnit yht.	176	164	188	191	246	238	233	233	264	295	262
Pentueet	44	43	49	59	67	59	66	63	65	80	72
Pentuekoko	3,7	3,3	3,4	3,1	3,3	3,5	3,2	3,3	3,5	3,3	3,3
Kasvattajat	29	25	32	33	33	40	45	43	41	50	45
jalostukseen käytetyt eri urokset											
- kaikki	21	25	25	35	37	41	41	43	40	40	36
- kotimaiset	6	7	12	10	11	15	9	12	5	10	9
- tuonnit	14	14	12	19	23	22	24	25	23	24	23
- ulkomaiset	1	4	1	6	3	4	8	6	12	6	4
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 9 kk	4 v 7 kk	4 v 3 kk	4 v 7 kk	5 v 1 kk	3 v 11 kk	4 v 2 kk	3 v 8 kk	3 v 8 kk	4 v 2 kk	4 v 1 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut											
- kaikki	44	40	47	55	64	59	63	63	63	76	71
- kotimaiset	33	31	33	40	45	37	39	37	31	48	38
- tuonnit	11	9	14	15	19	22	24	26	32	28	33
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 7 kk	4 v 4 kk	4 v 6 kk	4 v 7 kk	4 v 1 kk	4 v 1 kk	4 v 1 kk	3 v 9 kk	3 v 11 kk	3 v 9 kk	4 v 1 kk
Isoisät	52	54	51	64	77	86	78	88	85	90	87
Isoäidit	55	56	62	80	89	93	91	100	93	104	96
Sukusiitosprosentti	1,29 %	1,46 %	1,83 %	0,94 %	1,38 %	1,74%	1,59 %	1,07 %	1,26%	0,95 %	0,82 %

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan elokuussa 2025 rekisterissä on 8809 yorkshirenterrieriä. Yorkshirenterrierien rekisteröintimäärät Suomessa ovat laskeneet reilun vuosikymmenen takaisista huippuluvuista noin 150-200 pentuun vuodessa.

Tuontikoirien määrä on laskenut myös (ollen 10-20 koiraa vuodessa), silti pitäisi vielä laajentaa geenipohjaa. Ulkomailta on saatavissa runsaasti erisukuisia jalostuskoiria, esimerkiksi Englannista, Saksasta, Ranskasta, Venäjältä ja Baltian maista. Tämä tuontien osuus on selkeästi laajentanut tehollista populaatiota, mutta on kuitenkin otettava huomioon, että aineisto ei välttämättä ole sukupuiltaan täydellinen.

20 käytetyimmistä uroksista 2015-2024 18 on tuontiuroksia, joilla ei ole juurikaan sukulaisia Suomessa, joten geenipohjan kapeneminen ei tältä osin ole ongelma. Kuitenkin juuri näiden tuontiurosten matadorkäyttö sen sijaan luo valtavat riskit haitallisten alleelien leviämiseen yorkkipopulaatioomme, koska kaikkia sukulaisia terveystietoineen ei tunneta. Jatkuva matadorurosten käyttö vähentää geenipoolin monimuotoisuutta.

Rotu ei ole jakautunut näyttely-/käyttölinjoihin, mutta näyttelyissä esitettävien koirien ja puhtaasti lemmikkiyorkshirenterriereiden ulkomuoto voi poiketa huomattavasti toisistaan.

Suomeen on tuotu vuosittain koiria ulkomailta (10-20 koiraa/vuosi) mikä vastaa tarkastelujaksolla noin 5-15% Suomessa syntyneistä rekisteröidyistä pennuista. Näin rodun geenipooli on saatu pidettyä laajana.

Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä on noussut maltillisesti edelleen vuosien 2014-2024 aikana ollen nyt 5 vuotta 9 kuukautta. Nartuilla keskimääräinen jalostuskäytön ikä on myös kohonnut vajaasta 4 vuodesta 4 vuoteen 7 kuukauteen vuoteen vuosien 2014 ja 2024 välillä.

”Sukusiitoksessa uros ja narttu ovat toisilleen läheisempää sukua kuin serkukset. Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta.

Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleeleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdus- ja allergia-alttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu tismalleen saman taustainfon perusteella. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.” (Mäki. 2013)

Yorkshirenterriereillä sukusiitosprosentti on laskenut 2000-luvulla voimakkaasti ja lähtenyt taas hieman nousuun. Vuosien 2014-2024 aikana vuositason laskettuna 6,25% ei ole ylittynyt kertaakaan. Raja ylittyi vuonna 2005 viimeksi. Vuosien 2012-2015 aikana vuositason laskettu sukusiitosprosentti on ollut alle 1% kun

taas vuosien 2015-2019 aikana sukusiitosprosentti on noussut ja on ollut yli 1%. 2014-2024 välillä sukusiitosprosentti on vaihdellut 0.82% ja 1.83% välillä. Alle yhden prosentin luku on ollut kolmena vuotena, yli yhden prosentin seitsemänä vuonna.

4.1.2 Jalostuspohja

Koiranetistä saatavat tiedot jalostuspohjasta per sukupolvi -luvut on laskettu nelivuotisjaksoilta. Viimeinen kussakin jaksossa mukana oleva vuosi on se, jonka kohdalla tieto näkyy.

Taulukko 3

Jalostuspohja per sukupolvi (4 vuotta)

Vuositilasto - jalostuspohja											
	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Per vuosi											
- pentueet	44	43	49	59	67	59	66	63	65	80	72
- jalostukseen käytetyt eri urokset	21	25	25	35	37	41	41	43	40	40	36
- jalostukseen käytetyt eri nartut	44	40	47	55	64	59	63	63	63	76	71
- isät/emät	0,48	0,62	0,53	0,64	0,58	0,69	0,65	0,68	0,63	0,53	0,51
- tehollinen populaatio	43 (49%)	44 (51%)	48 (49%)	62 (53%)	69 (51%)	69 (58%)	71 (54%)	73 (58%)	70 (54%)	78 (49%)	71 (49%)
- uroksista käytetty jalostukseen	2%	8%	5%	6%	4%	10%	8%	7%	7%	13%	6%
- nartuista käytetty jalostukseen	1%	5%	7%	15%	11%	18%	25%	23%	18%	25%	20%

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Per sukupolvi (4 vuotta)											
- pentueet	195	218	234	251	255	253	274	280	295	312	320
- jalostukseen käytetyt eri urokset	63	75	76	83	90	102	101	97	97	101	100

- jalostukseen käytetyt eri nartut	119	127	131	149	163	170	183	193	194	200	201
- isät/emät	0,53	0,59	0,58	0,56	0,55	0,6	0,55	0,5	0,5	0,5	0,5
- tehollinen populaatio	122 (31%)	138 (32%)	141 (30%)	157 (31%)	171 (34%)	185 (37%)	192 (35%)	193 (34%)	194 (33%)	201 (32%)	200 (31%)
- uroksista käytetty jalostukseen	5%	6%	7%	7%	7%	8%	9%	9%	10%	9%	9%
- nartuista käytetty jalostukseen	8%	10%	13%	17%	19%	21%	23%	22%	22%	23%	23%

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Syntyneistä uroksista on käytetty vuosittain 5-10 % ja tämä luku on edelleen laskusuhdanteinen. Harva rodun edustaja käy näyttelyissä ja koirilta leikataan turkit varhaisessa iässä. Näin kasvattajilla on hyvin vähän näyttelyissä arvosteltuja jalostusuroksia käytettävänä. Syntyneistä nartuista on käytetty jalostukseen vuosittain 8-23%. Tämäkin luku on laskenut, vaikka määrä on uroksia suurempi. Toisaalta myös pentueiden määrä on laskenut tarkastelujaksolla verrattuna edelliseen. Rotuyhdistys kannustaa kotikoirien jalostuskäyttöä järjestämällä ulkomuodon jalostustarkastuksia ja ylläpitämällä jalostusuroslistaa.

Isä/emä-suhde on jatkanut nousuaan, mutta tähän tulee vielä kiinnittää huomiota. Tällä hetkellä se vaihtelee 0,53-0,59 välillä. Pienimmillään suhde on ollut vuonna 2009, jolloin luku oli vain 0,37 ja suurin 2019 0,6. Isä-emä-suhteen ideaaliluku on 1, jolloin jalostukseen käytetään yhtä paljon uroksia ja narttuja ja tällöin perinnöllinen vaihtelu säilyy tehokkaammin. Pieni isä-emä-suhteen luku kertoo liiasta matadorurosten käytös

”Tehollinen populaatiokokoo on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Rodun monimuotoisuutta voidaan arvioida myös molekyyligeneettisesti, esimerkiksi immuunijärjestelmää säätelevien DLA-haplotyyppien lukumäärän ja heterotsygotian perusteella.

Tehollinen koko kertoo kuinka monen yksilön geeniversioita tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun perinnöllinen vaihtelu koostuu 50 eri koiran geeniversioista. Mitä pienempi tehollinen koko, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Tehollinen koko arvioidaan aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla neljä ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enimmillään neljä kertaa jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä. Paras tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen. Jos aineisto ei ole sukupuiltaan tarpeeksi täydellinen, voidaan käyttää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentaa, joka on käytössä myös Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä. Tämä antaa kuitenkin tehollisesta koosta suuren yliarvion, koska siinä oletetaan, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät.

Jos sukusiitosasteen kasvunopeuteen perustuva tehollinen koko on alle 50 - 100, rodusta häviää geeniversioita niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä niitä kertaalleen jalostukseen. Toisaalta suurimmalla osalla

roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme ”uutta verta”. Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan.”
(Mäki.2013)

Vuosien 2019-2024 aikana tehollinen populaatio on laskenut 185:sta 122:een ja sukusiitosaste on laskenut 1,7%:sta 1,29 %:iin. Sukusiitosaste ei ole liian korkea rodun jalostusta ajatellen. On kuitenkin otettava huomioon, että Koiranetin sukupolvitieto on aliarvio todellisesta tilanteesta puutteellisten sukupolvitietojen vuoksi. Kuitenkin sukusiitosasteen pysyminen alhaisena on oleellista.

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Taulukko 4

Käytetyimmät urokset vuosina 2014-2024 (rekisteröintivuoden mukaan)

#	Uros	Syntymävuosi	Pentueita tilastointiaikana	%-osuus tilastointiaikana	Pentueita toisessa polvessa	Pentuja toisessa polvessa	Pentueita yhteensä	Pentuja yhteensä
1	DOLCE AMORE DU GUE DE`LADOUR	2008	23	3.45%	53	146	43	159
2	WONDERFORM ALLEGRO	2017	24	3.45%	6	18	27	89
3	DECLANS GLOBETROTTER	2015	21	3.18%	30	95	21	71
4	KENTAURO ALFA ENDLESS DREAM	2013	19	2.87%	18	62	19	64
5	DALLAS NOVE KASIO	2012	19	2.78%	3	6	19	62
6	BROMAS APARTE RASPUTIN	2015	15	2.24%	10	36	15	50
7	HUNDERWOOD EYE CATCHER	2009	14	2.15%	40	97	22	76
8	KENDLAIT RUSSIAN SENSATION	2017	13	2.11%	11	39	13	47
9	VANKOOR JACKPOT	2014	14	2,11%	7	28	14	47
10	SMILAIN GOALKEEPER	2012	14	2.02%	5	25	16	49

11	GYDYORK FOREVER YOUNG	2006	10	1,93%	23	74	20	78
12	BROMAS APARTE CHIC AND BRIGHT	2018	14	1.93%	4	18	14	43
13	KENTAURO ALFA BE MY VALENTINE	2017	11	1.88%	2	6	12	45
14	PAW'S MYSTERY AMORE MIO	2017	11	1,75%	1	5	12	45
15	MAGIC MINIDOG DOUBLE DELIGHT BOY	2015	10	1,66%	0	0	10	37
16	ELLIN STYLE BENTLEY BOY	2015	13	1.61%	2	4	15	40
17	APRIELE RAFAEL	2016	10	1.52%	1	4	10	34
18	TWILIGTSAGA BOMBASTIC	2013	9	1,43%	1	2	9	32
19	BALAMUT NEXT GERMANIKA	2013	9	1,43%	0	0	9	32
20	MAGIC MINIDOG FINNISH DESIGN	2014	9	1.43%	1	1	9	32

(koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Nämä 20 käytetyintä urosta ovat isinä 42.93% kyseisenä aikana syntyneistä pennuista. 26 käytetyintä urosta vastaavat 50% Suomessa syntyneistä pennuista. 20 käytetyimmän uroksen prosenttiosuus pennuista on noussut noin prosentin ja 50% pennuista on kolme urosta vähemmän verrattua edelliseen tarkastelujaksoon.

Käytetyimmät nartut vuosina 2014-2024 (rekisteröintivuoden mukaan)

Taulukko 5

#	Narttu	Syntymävuosi	Pentueita tilastointiaikana	%-osuus tilastointiaikana	Pentueita toisessa polvessa	Pentuja toisessa polvessa	Pentueita yhteensä	Pentuja yhteensä
1	BE`STILL MY HEART MY SENSATION	2015	5	1,25%	0	0	5	28
2	MINI GOLDBABE AUDREY HEBURN	2015	5	1,12%	0	0	5	25
3	CANNONPOWDER JULIANNE	2012	5	1.12%	2	10	5	25
4	ANGEL AKWAMARIN LOVESTRUCK ULTIMATUM	2011	5	1,03%	5	12	5	23
5	PAWS MYSTERY LEONA AMOROSO	2013	5	0,99%	4	23	5	22
6	MAGIC MINIDOG LUCKY GIRL KIRA	2013	5	0,90%	15	59	5	20
7	PIEDRA LOMA DIMINUTO DANAE	2015	5	0,90%	0	0	5	20

8	MAGIC MINIDOG TIME FOR LOVE	2014	5	0,90%	2	6	5	20
9	MAGIC MINIDOG AMERICAN BEAUTY	2014	5	0.90%	1	3	5	20
10	BULLAVENUE BE MY BABY	2016	4	0.85%	5	30	4	19
11	JAMILANY`S LUXUROUS LOVEPOTION	2012	4	0,85%	2	12	4	19
12	GLAMOURE COUTURE ESPERANZA	2017	4	0.85%	0	0	4	19
13	YOREX MISS BEAUTY AD OPERAM	2011	4	0.81%	2	5	5	20
14	MAGIC MINIDOG KISS OF MAGIC	2012	5	0,81%	15	48	5	18
15	BELLA	2013	5	0,81%	4	14	5	18
16	HELMIDGE FLORENTINA	2017	4	0.81%	2	6	4	18
17	SIRDANIELS JULIANNE HOUGH	2018	4	0.76%	0	0	5	22
18	PAW`S MYSTERY OCTOBER MIST	2017	3	0,76%	0	0	3	17
19	SHARMNATAN`S KALIMBA DE LUNA	2013	5	0.76%	4	13	5	17
2 0	HELMIDGE MERCEDES	2013	6	0.76%	0	0	6	17

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Edellä esitettyjen tilastotietojen perusteella urosten kohdalla esiintyy jonkin verran liiakäyttöä. Jalostukseen käytetyt urokset ovat pääosin tuontikoiria. Nartuissa on käytetty enemmän kotimaassa syntyneitä kuin tuontikoiria, mutta on huomattava että kotimaassa syntyneiden emäkoirien sukupuoli on huomattavalta osin jo ensimmäisestä sukupolvesta tuontikoiria.

Tilastointiajalta yli seitsemänkymmenen jälkeläisen määrä ylittyi kolmella uroksella ja kolmellatoista käytetyimmällä uroksella on jokaisella yli 40 jälkeläistä. Tilanne on kuitenkin kehittynyt huomattavasti parempaan päin. Nyt vuosien 2014-2014 kahdella käytetyimmällä uroksella oli molemmilla 3,34% osuus pentumäärästä ja tämä on positiivinen kehitys verrattuna edelliseen tarkastelujaksoon. Jalostustoimikunnan tulee seurata tilanteen kehitystä ja pyrkiä vaikuttamaan maltilliseen jalostusurosten käyttöön.

Taulukoiden 4 ja 5 koirilla on verrattain paljon lähisukulaisuutta.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Tänä päivänä yorkshirenterrieri on edelleen yksi maailman suosituimmista koiraroduista. Yorkshirenterrierien määrää maailmalla on vaikea arvioida, koska tilastotietoa rekisteröintimääristä ei ole vielä helposti saatavilla kaikista maista. Maailmalla on vielä paljon rekisteröimättömien koirien tuotantoa ja rotusekoituksia, joiden määrää on vaikea arvioida.

Pohjois-Amerikan Kennelclubin (AKC) mukaan yorkshirenterrieri on maassa ollut aiemmin 10 suosituimman rodun joukossa, mutta viime vuosina rotu on tippunut juuri suosituimpien rotujen ulkopuolelle. Rodun yleisyys on vuosien saatossa hieman laskenut. Vuonna 2013 rotu oli tilastoissa sijalla kuusi (6), vuonna 2019 sijalla kaksitoista (12) ja vuonna 2023 kolmetoista (13)(AKC,2025).

Yorkshirenterrierin suosio kotimaassaan Englannissa on selkeästi hiipunut viime vuosina, rekisteröinnit ovat tippuneet 16% 1990 ja 2025 välillä. Vuonna 2015 rekisteröitiin 1307 ja 2024 468 yorkshirenterrieriä. Englannissa tehdyn populaatioanalyysin mukaan vuosien 1980-2014 tehollisen kannan koko oli 40.2 (The Kennel Club).

Naapurimaiden rekisteröintitietoja:

Eestin kennelliitto:

2020: 120 rekisteröintiä,

2021: 149 rekisteröintiä,

2022: 103 rekisteröintiä,

2023: 823 rekisteröintiä

2024 96 rekisteröintiä (Viron Kennelliitto,).

Näistä luvuista tosin puuttuvat myöhemmin ulkomaille rekisteröidyt koirat.

Ruotsin kennelliitto (sisältäen tuontikoirat sekä maassa syntyneet pennut):

2020: 232 rekisteröintiä

2021: 254 rekisteröintiä

2022: 212 rekisteröintiä

2023: 154 rekisteröintiä

2024: 175 rekisteröintiä (Ruotsin Kennelliitto, 2025).

Rodun suosiosta johtuen koiria on paljon tarjolla ja jalostusmateriaalia voidaan tuoda useista maista. On kuitenkin huomioitava, että useiden ulkomaalaistenkin koirien takana ovat samat englantilaiset kantakoirat kuin meilläkin, joten kanta on mahdollisesti melko kapea.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Yorkshirenterrierin suosio on laskenut hieman viime vuosina, osittain varmaan muiden, yorkshirenterrieriä muistuttavien koirarotujen suosion noustua. Ulkomailta tuodaan vuosittain runsaasti koiria. Yhdistelmien sukusiitosprosentti on hieman laskenut viime vuosina. Geenipohjaa tulisi käyttää laajemmin rodun monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Jalostukseen käytettyjen urosten osuus on laskenut keskimäärin 5-8 prosenttiin, mikä on liian pieni määrä.

Vuosittaista vaihtelua jalostukseen käytettävien urosten määrässä on, mutta kokonaisuudessa pienenevään suuntaan: 2014-2018 9-10% ja 2019-2024 laskien 5 prosenttiin.

Jalostukseen käytettyjen narttujen osuus laski vertailujaksolla myös, vuonna 2014 23% vuoteen 2024 8 %. Yhdistelmiä on myös uusittu.

Uroksen kokonaisjälkeläismäärä ei saisi olla yli 5 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin.

2014-2017 6.08%

5.01%

2015-2018 6.18%

2016-2019 -

2017-2020 5.89%

2018-2021 7.42%

2019-2022 6.55%

6.03%

2020-2023 7.43%

6.03%

5.05%

2021-2024 9.19%

6.50%

4-vuotiskausilla jalostukseen käytetyillä uroksilla kokonaisjälkeläismäärä yli 5% ylittyy 12 kertaa.

Tarkastelujaksolla 2014-2024 5% osuus pentujen kokonaismäärästä ei ylity yhdelläkään uroksella.

Aiemmin rodussa on ollut jopa yli 7% pentueosuuksia sekä useampi uros ylittänyt 5% rajan, joten kehitys on selkeästi positiivinen ja matador-tyyppinen urosten käyttö on vähenemässä.

Jälkeläismäärää on silti suositeltavaa rajoittaa suurimpaan suositeltavaan määrään, joka tämänkokoisessa populaatiossa on noin 50 pentua.

Jalostusvalintoja tehdessä on muistettava, että yksittäisen koiran korkea sukusiitosaste on pienempi paha verrattuna jatkuvaan urosten matadorkäyttöön.

Rodulla ei ole jälkeläismäärään perustuvaa PEVISA-ohjelmaa.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmä kuvaa yorkshirenterrierin luonnetta sanoilla ”valpas”, ”älykäs”, ”vilkas” ja ”tasapainoinen” kääpiöterrieri.

4.2.2 Jakautuminen näyttely-/ käyttö-/ tms.- linjoihin

Yorkshirenterrieri on seurakoira, joten jakautumista käyttölinjoihin ei rodussa esiinny. Rodun kanssa voi harrastaa näyttelyitä, tokoa, rallytokoa, agilitya, koirakaveritoimintaa yms. Rodussa ei ole jakautunut erillisiä harrastuslinjoja. Kasvattajat pyrkivät saamaan lupaavia pentuja näyttelytoimintaan ja mahdolliseen jatkojalostukseen. Seurakoiralle tärkeitä ominaisuuksia ovat hyvä luonne ja terveys.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Yorkshirenterrierillä ei ole PEVISA-ohjelmaan sisällytettyä luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus. Rodulle on tehty käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili ja jalostustarkastukset aloitetaan niin pian kuin mahdollista.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Yorkshirenterrieri on iso koira pienessä koossa. Se on luonteeltaan erittäin vilkas, terhakka, suorastaan uhkarohkea. Yorkshirenterrieri ei osoita pelkuruutta. Se katsoo olevansa tasavertainen muiden koirien kanssa koostaan huolimatta. Yorkshirenterrieri vaatii normaalin tapakasvatuksen. Rodun nykytilanne luonteen osalta vaikuttaa kasvattajien mukaan olevan rotumääritelmän mukainen, vaikkakaan luotettavaa tutkittua tietoa ei ole saatavilla Suomesta eikä ulkomailta. Kuitenkin arkojakin yksilöitä rodussa terveystarkastuksen perusteella on jonkin verran, näiden käyttämistä jalostukseen ei suositella. Rodulle on tehty käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili ja **jalostustarkastuksia tehdään tarvittaessa**. Käyttäytymisen jalostustarkastuksessa aggressiiviseksi todettuja yksilöitä ei tule käyttää jalostukseen.

Rodulle on tehty vuonna **2022** terveystarkastus (Liite.1). Kyselyyn saatiin tietoja **212** koirasta. Terveystietoja voidaan tarkastella vain populaation asteella, sillä yksittäisiä koiran tietoja ei kyselyssä eritellä.

Terveystarkastuksen perusteella rodulla on jonkin verran sisäsiisteysongelmia. Vastaajista **69,4% (145kpl)** vastasi koiran **olevan sisäsiisti**. Vastaajista **24,9% (52kpl)** kertoi koiran olevan suurimmaksi osaksi sisäsiisti. **4,3% (9kpl)** vastaajista koira ei ole sisäsiisti ja sisälle on järjestetty sallittu paikka tarpeiden tekemiseen. Rodun kasvattajien on hyvä aloittaa sisäsiisteyden opettaminen jo kasvattajan luona. Kasvattajien on tärkeää painottaa johdonmukaista sisäsiisteyskasvatusta pennun ostajille. Kasvattajien tulee opastaa pennun ostajia riittävän tiheään ja oikea-aikaiseen ulkoilutukseen.

Terveystarkastukseen vastaajista **67,3% (142kpl)** vastasi koiralla olevan erittäin hyvä luonne ja **28% (59kpl)** vastasi koiralla olevan hyvä luonne. **4,7% (10kpl)** vastaajista vastasi koiran luonteeksi ok.

27,5% (58kpl) vastanneista ilmoitti koiransa pelkäävän ukkosta/ilotulitusta/ampumisen ääniä, **70,6% koirista ei pelännyt kyseisiä ääniä**.

Kyselyyn vastanneet 182 vastaajaa kuvailivat omin sanoin koiriaan eniten: rauhallinen, iloinen, kiltti, itsepäinen, utelias, sosiaalinen, leikkisä, arka, ystävällinen ja rakastava.

74,9% (158kpl) ilmoitti koiransa pitävän lapsista, 18,5% (39kpl) vastasi, ettei pidä ja 6,6% (14kpl) ei tiennyt pitääkö koira lapsista.

Vastaajien koirista 75,8% (160kpl) piti toisista koirista, 11,4% (24kpl) ei pidä muista koirista ja 1,9% (4kpl) ei tiennyt. Vastaajista vastasi lisäksi: 11 koiraa pitää valikoivasti muista koirista, 1 pitää tai on välinpitämätön, 1 ei pidä haukkuvista, 5 koiraa ei pidä isoista koirista, 2 ei pidä isoista mustista koirista, 1 vastasi koiran olevan varautunut, 1 ei pidä leikkaamattomista uroksista ja 1 tervehtii, mutta ei ole kiinnostunut.

Terveyskyselyn mukaan matkapahoinvoinnista kärsii 7,6% (16kpl) koirista, 91% (192kpl) ei kärsi matkapahoinvoinnista ja vastaajista 1,4% (3kpl) ei tiennyt kärsiikö koira matkapahoinvoinnista. (Yorkshirenterrieri 2022)

Näyttelyissä käyvät yorkshirenterrierit ovat pääosin hyväluonteisia. Joskus mutta harvoin näyttelyissä näkee arkoja koiria jotka liikkuvat häntä alhaalla tai aggressiivisia koiria. Vuosien 2014-2024 näyttelykänneissä on EVA (ei voida kaikilta osin arvostella) - arvosanoja 11kpl ja HYL (hylätty) 4kpl.

Eroja eri maiden populaatioilla ei ole huomattu olevan.

Sukupuolten välisiä eroja ei ole huomattu olevan.

Pennunostajia tulee opastaa riittävän hyvin koiran sosiaalistamiseen ja oikeaan kasvatukseen.

Myös kasvattajalla on suuri vastuu pennun varhaisen iän sosiaalistamisessa.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Käyttötarkoitukseltaan yorkshirenterrieri on seurakoira. Yorkshirenterriereitä ei ole MH-luonnekuvattu ainuttakaan ja luonnetestattuja koiria on ainoastaan kaksi kappaletta, joten otanta on hyvin minimaalinen ja näin ollen varmaa tutkittua tietoa luonteesta ei ole. Nämä kaksi luonnetestattua yorkshirenterrieriä suoriutuivat kuitenkin testistä hyvin. Seurakoirille tärkeimmät asiat eli hermorakenne, luoksepäästävyys, rodunomainen temperamentti, toimintakyky ja laukausten kesto olivat molemmilla testatuilla koirilla asiallista. Yorkshirenterriereiltä olisi tärkeää saada enemmänkin testituloksia, joten tavoitteena on tulevaisuudessa järjestää luonnetestejä rotuyhdistyksen toimesta.

Yorkshirenterrierin älykkyys ilmene eri tavoin eri yksilössä. Yorkshirenterrierit leikkivät mielellään muun muassa aktiivileluilla, halutessaan koira keksii keinon ovien aukaisemiseksi tai muun esteen ylittämiseen. Yorkshirenterrieri hahmottaa hyvin ympäristönsä ja sen kanssa voi harrastaa agilityä. Oppivaisuuden ansiosta yorkshirenterrieri sopii tottelevaisuuskoulutukseen tai koiratanssiin.

Yorkshirenterrieri on seurakoira ja suosituin harrastusmuoto koirien kanssa ovat koiranäyttelyt, jotka ovat tärkeitä rodun jalostuksen kannalta. Suomessa näyttelyissä nähdään kehässä tavallisimman 1-15 yksilöä. Kaivopuiston erikoisnäyttelyssä ja Voittaja-näyttelyssä voi määrä olla lähellä 20 koiraa. Uusia harrastajia toivotaan mukaan näyttelyihin!

Agilityharrastus on erittäin suosittu yorkshirenterrieri-rodussa ja hyviä tuloksia ollaan saatu eri puolella Suomea. **Rotuyhdistys julkaisee jäsenlehdessä agilityharrastajien kilpailutuloksia, valokuvia sekä harrastajien kertomuksia omista harrastuksistaan.**

Yorkshirenterrieri sopii hyvin myös terapia- ja kaverikoiraksi. Terapia- ja kaverikoirat vierailevat erilaisissa laitoksissa, kuten päiväkodeissa ja palvelutalossa ihmisten luona, jolla ei olisi muuten mahdollisuutta lemmikkien hoivaamiseen.

Tokoa ja rally-tokoa harrastetaan myös rodun kanssa.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Kotioloissa yorkshirenterrieri on mukava lemmikki. Koira ei ole kauniista ulkonäöstään huolimatta koriste eikä lelu. Turkki tarvitsee säännöllistä hoitoa, mikäli se halutaan pitää pitkänä. Yorkshirenterrierit kiintyvät omistajaansa voimakkaasti ja seuraavat mielellään kaikenlaista puuhailua. Tilaisuuden tullen koira nauttii mieluusti huomiosta ja hellyydestä omistajansa sylissä. Kun koira totutetaan pienestä pitäen hellävaraisesti säännöllisiin turkinhoitohetkiin, on kokemus koiralle miellyttävämpi. Yorkshirenterrieri viihtyy lajitovereiden kanssa, **esimerkiksi yhdistys järjestää aluetoimintaa mahdollisuuksien mukaan eri puolilla Suomea.** Yorkshirenterrieri pärjää myös perheen ainoana koirana. Koirat sopeutuvat ja tulevat toimeen hyvin myös erirotuisten koirien, kissojen ja muiden pikkulemmikkieläimien kanssa. Reviirin vahtimiskäyttäytymistä esiintyy voimakkaammin silloin, kun koiria on useampia.

Kohdassa 4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa on kuvattu yorkshirenterrierin luonneominaisuuksia sekä esitetty yhteenveto **2022** vuoden terveystarkastuksessa arvioituista yorkshirenterriereillä esiintyvistä luonteenpiirteistä.

Lisääntymiskäyttäytymisen osalta voidaan kasvattajien mielestä todeta, että yorkshirenterrieri-rodussa uroksilla esiintyy selvemmin hormonien vaikutusta käyttäytymiseen. Ruokahalu huononee ja levottomuus lisääntyy, kun lähistöllä on kiima-aikaisia narttuja. Osa uroksista käyttäytyy myös normaalia äänekkäämmin ja merkkailavat sisätiloihin hormonien vaikutuksesta. Myös nartut käyttäytyvät juoksun aikoina joskus levottomasti.

Kiima-aikaisen merkkailun lisäksi myös lelun tai toisen koiran ”astumista” esiintyy molemmilla sukupuolilla. Lähes kaikki yorkshirenterrierien astutukset tapahtuvat luonnollisesti. Vain harvoissa tapauksissa on käytetty astutusapua tai keinosiemennystä. Enimmäkseen se on johtunut nartun tai uroksen kokemuksen puutteesta, uroksen yli-innokkuudesta tai nartun ja uroksen välisestä kokoerosta.

Yorkshirenterrierit ovat yleensä hyviä emoja ja huolehtivat pennuistaan hyvin. Vain harvoissa tapauksissa, keisarileikkauksen jälkeen, emonvaistot ovat olleet puutteelliset ja kasvattajan on pitänyt ohjata emoa pentujen hoidossa, imetyksessä ja puhtaanapidossa.

”Yorkshirenterrierin emonvaistot” ovat erittäin hyviä ja moni emo tykkää imettää pentuja 6 viikosta jopa 15 viikkoon asti, jos pentu jää kotiin kasvamaan.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Yorkshirenterrierin luonne on tärkeä osa rodun yleisvaikutelmaa ja sitä tulisi vaalia siten, että terrierimäisyys säilyy. Perinnöllisesti arat tai aggressiiviset yksilöt pitää poistaa jalostuksesta. Myös sisäsiisteyteen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota myös jalostuksessa. Pennunostajia tulisi opastaa riittävän hyvin koiran oikeasta kasvatuksesta.

4.3 Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 Pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Polvilumpion sijoiltaanmeno (patellaluksaatio):

Sairaus, jossa koiran toinen tai molemmat polvilumpiot luksoituvat eli menevät sijoiltaan. Yorkshirerterriereillä on rakenteellinen alttius patellaluksaatioon.

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen tai lateraalinen (tai molempia)

0 Polvilumpio ei luksoidu.

Aste 1	Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
Aste 2	Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).
Aste 3	Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.
Aste 4	Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

(Lappalainen, 2016)

Yorkshirenterrierien patellatutkimustilasto

Taulukko 6

YORKSHIRENTERRIERIEN PATELLATUTKIMUSTILASTO

Vuosi	Syntyneitä	Patellaluksaatioaste					Operoitu	Yhteensä
		0	1	2	3	4		
2007	200	4	5	1	0	0	1	11
2008	244	6	6	1	1	0	0	14
2009	270	9	7	8	1	0	1	26
2010	224	15	6	5	4	0	0	30
2011	335	20	9	5	2	0	0	36
2012	274	24	6	8	5	0	1	44
2013	284	24	19	8	3	0	0	54
2014	277	20	15	10	2	0	1	48
2015	299	35	16	8	5	0	0	64
2016	248	22	9	8	5	0	0	44
2017	232	26	11	10	0	0	0	47
2018	237	15	15	12	1	0	0	43
2019	213	19	9	9	2	0	0	39
2020	273	18	16	8	2	1	1	46
2021	166	12	10	7	1	0	1	31
2022	193	19	4	9	1	0	0	35
2023	168	14	3	0	1	0	0	22
2024	155	3	2	1	4	0	0	10
Yhteensä	4293	309	168	120	40	1	6	644
	Tutkituista	48%	26%	19%	6%	0%	1%	

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Polvitutkimuksia on tehty Suomessa populaatioon nähden vähän. Tutkittuja yksilöitä on 2007-2024 väliseltä ajalta vain 644kpl (ajanjaksolla syntyneistä yksilöistä). Näistä 0-1 tuloksia 74% ja 2-4 tuloksia 25%. Operoiduiksi merkittyjä koiria on 1% tutkituista, mutta todellisuudessa patellaluksaatioleikkauksia on tehty rodulle tätä enemmän. Vuoden 2022 tehdyn terveystarkastukseen vastanneista koirista 6,8% (21 kpl) on polvinivelvika korjattu kirurgisesti. Tilastotietojen vähyyden vuoksi ei voida tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä patellaluksaation yleisyydestä.

Pevisa-ohjelma on voimassa 1.1.2021 alkaen.

PEVISA-ohjelman sisältö: Polvitutkimus: Koiralla on oltava astutushetkellä voimassa oleva patellaluksaatiolausunto. Patellaluksaation raja-arvo on 2 ja tuloksen 2 saanut koira voidaan parittaa vain tuloksen 0 saaneen koiran kanssa. Lisäksi ulkomaisille uroksilla on poikkeuslupa PEVISA-ehdoista. Tällä poikkeusluvalla ulkomaiselle urokselle voidaan rekisteröidä kaksi pentuetta, vaikka uros ei täytä kaikkia rodun PEVISA-ehdot. Uroksen seuraavien pentueiden kohdalla vaaditaan, että uros täyttää PEVISA-ehdot tai yhdistelmälle pitää anoa etukäteen tapauskohtainen poikkeuslupa. Poikkeusluvalla rekisteröityihin pentueisiin lasketaan mukaan ehdon voimaantulon jälkeen tapahtuneesta astutuksesta syntyneet pentueet.

Sallitut yhdistelmät ovat:

0/0+0/0
 0/0+0/1
 0/0+0/2
 0/0+1/1
 0/0+1/2
 0/0+2/2
 0/1+0/1
 1/1+0/1
 1/1 + 1/1

4.3.2 Muut todetut merkittävät sairaudet ja viat

Yorkshirenterriereillä on todettu joitakin merkittäviä sairauksia, kuten mm. maksashuntti, patellaluksaatio, Legg-Perthes, trakeakollapsia ja prcd-PRA. Viimeksi mainittuun on kehitetty geenitesti, jonka avulla löydetään prcd-PRA geenivirheen kantajat sekä sairaat yksilöt ja näin ollen voidaan ehkäistä sairauden leviämistä populaatiossamme.

Silmäsairaudet

Virallisessa silmätarkastuksessa koiran silmät tutkitaan silmänpohjan, lasiaisen, linssin, värikalvon, etukammion, sarveiskalvon ja luomen rakenteiden poikkeavuuksien varalta. Löydökset kirjataan viralliselle kaavakkeelle ja tallennetaan Suomen Kennelliiton rekisteriin ja ne ovat julkisia. (Jalomäki ym. 2/2016)

Yorkshirenterriereille on vasta viime vuosina alettu tekemään enemmän virallisia silmätarkastuksia. Näissä on löydetty jonkin verran erilaisia silmäsairauksia. Suurin osa löydetyistä silmäsairauksista ovat olleet lievämuotoisia. Asia on kuitenkin otettava huomioon jalostuksessa, jottei rodussa ala silmäsairaudet yleistymään.

PRA

”Progressive Retinal Atrophy, PRA, eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia. PRA:ta on montaa tyyppiä, eri rotujen PRA:t ovat erilaisia ja jopa samassa rodussa voi olla useita eri muotoja. PRA on löydetty yli 100 rodulla ja näistä ainakin 22:lla mutaatio on voitu paikallistaa. Se voi esiintyä millä tahansa rodulla. Yorkshirenterriereille suositellaan sairauden osalta geenitestausta. Yleisin periytymismekanismi on autosomaalinen resessiivinen.

Kliinisten oireiden ilmenemisikä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy vääranlaiseen näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua. Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujen surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen mustuaiseen. PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokeakin koira voi pärjätä erittäin hyvin.” (Kennelliitto)

Distichiasis

Yorkshirenterrierillä on silmätarkastusten lisääntyessä todettu vuosittain muutamilla koirilla ylimääräisiä ripsiä. Ylimääräisten ripsien karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasis on ylimääräisten ripsien lievempi muoto. Siinä karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Jos koiralla kasvaa ohuita, ulospäin suuntautuvia karvoja, ne aiheuttavat tuskin juurikaan oireita. Paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita silmässä. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä. Koiraa, jolla on ylimääräisiä ripsiä, voi käyttää perustellusti jalostukseen mieluiten terveen kumppanin kanssa. Kuitenkin, jos koiralla on selkeitä oireita vaivasta, ei sitä pidä käyttää jalostukseen (Jalomäki ym. 2/2016).

Trichiasis

Medical caruncular trichiasis on tyypillisesti lyhytkuonoisilla roduilla esiintyvä ongelma. Tässä nenänpuoleisen silmäkulman ihon karvoitus ulottuu hyvin lähelle silmäkulmaa ja ihokarvat suuntautuvat silmään. Nenänpoimun ollessa hyvin korostunut ja kuonon ollessa lyhyt voivat nenänpoimun karvat osua silmän pintaan (nasal fold trichiasis). Jos karvat osuvat sarveiskalvoon, ne aiheuttavat vakavampia oireita kuin osuessaan sidekalvoon. Karvan laatu vaikuttaa oireiden vakavuuteen. Vakavat tapaukset tulee aina hoitaa kirurgisesti, sillä niiden aiheuttamat vahingot voivat olla kivuliaita ja pahimmillaan näkökykyä uhkaavia. Lieviä tapauksia voi käyttää jalostukseen, mutta vaivan suhteen terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan (Jalomäki ym. 2/2016). Sairautta on todettu muutamilla yorkshirenterriereillä.

PPM (persistent pupillary membranes) iris-iris ja iris- linssi

PPM ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Usein jäänteet ovat harmittomia lankamaisia rihmoja värikalvon pinnalla (PPM iris-iris). Vakavissa tapauksissa kuten PPM iris-linssi, jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, jolloin ne voivat vaikuttaa pupillin toimintaan ja näkökykyyn. Lieviä tapauksia (PPM iris-iris) voi käyttää jalostukseen. Vakavia tapauksia (PPM iris-linssi) ei pidä käyttää jalostukseen (Jalomäki ym. 2/2016). Viime vuosina silmätarkastusten lisääntyessä on todettu muutamilla yorkshirenterriereillä sairautta. Pääosin tapaukset ovat olleet lieviä.

Katarakta:

Perinnöllinen harmaakaihi samentaa linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisameutumaa jää pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi voi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvotulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Perinnöllinen kaihi-diagnoosin saanutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen (Jalomäki ym. 2/2016). Muutamilla yorkshirenterrierillä on todettu silmäpeilauksissa kortikaalinen katarakta.

Puutteellinen kyynelkanavan aukko

Atresia punctae on synnynnäinen kehityshäiriö, jossa ala- ja / tai yläluomen kyynelkanavan aukko puuttuu tai on selvästi normaalia pienempi. Tyypillinen oire on normaalia runsaampi kyynelehtiminen. Hoitona tarvittaessa aukon kirurginen avaus. Koiraa, jolla on todettu puutteellinen kyynelkanavan aukko voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa (Jalomäki ym. 2/2016). Puutteellista kyynelkanavan aukkoa on todettu muutamalla yorkshirenterrierillä virallisen silmätarkastuksen yhteydessä (Kennelliitto). Lisäksi vuonna 2018 tehdyn terveystarkastukseen vastanneista 2 koiralla on todettu ahtaita kyynelkanavia.

Maksashuntti (portocavaali shuntti)

Synnynnäinen maksan verenkiertohäiriö, jossa sikiöaikainen maksan verisuonitus ei sulkeudu normaalisti syntymän jälkeen. Tällöin osa verestä ohittaa maksan shuntin kautta, maksa toimii vajaalla teholla ja toksinit pääsevät kertymään elimistöön.

Legg-Perthes

Taudin syy on tuntematon, mutta muutokset johtuvat reisiluun pään verenkierron häiriöstä, joka johtaa luun kuolioitumiseen. Legg-Perthesin tauti on perinnöllinen ja sen on epäilty periytyvän autosomaalisesti väistyvästi yorkshirenterriereillä.

Trakeakollapsi

Yorkshirenterriereillä on rakenteellinen alttius trakeakollapsiin.

Henkitorven rustorenkaiden heikentyminen johtaa avaran vahvaseinäisen putken asteittain etenevään litistymiseen. Heikentynyt seinämä antaa hengittäessä tapahtuvan painemuutoksen myötä periksi ja aiheuttaa ärsytystä. Ärsytys aiheuttaa yskimisrefleksiä, joka lisää painemuutoksia. Syntyy kierre jossa oire pahentaa syytä joka taas pahentaa oiretta.

Oireet vaihtelevat lievistä ajoittaisista törähtelevästä yskästä vakavaan jatkuvaan yskään ja hengitysvaikeuteen.

Sydänsairaudet

MMVD Myksomatoottinen läppärappeuma

Krooninen mitraaliläpän eli hiippaläpän myksomatoosi rappeuma on yleisin hankitun sydänvian muoto. Arvioidaan, että noin kolmasosa 10 vuotta vanhemmista koirista sairastaa sitä. Läppävikaa esiintyy erityisesti pienikokoisilla koiraroduilla (Mahlanen).

Atopia/allergia

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet. Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Vain 10% iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita. Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen (Mahlanen).

Vuonna 2022 tehdyn terveystarkastuksen mukaan 20,5% vastanneista on yorkshirenterrierillä esiintynyt kutinaa tai iho-oireita. Kutinan tai iho-oireiden aiheuttajia ovat olleet hiiva, rasvapatit ja ihon kuivuminen. Saman terveystarkastuksen mukaan 15,3% koirilla on allergiaa esiintynyt jossain muodoissa. Allergioina esiintyy siitepöly- ja ruoka-aineallergioita.

Tyrät

Tyrällä eli hernialla tarkoitetaan epätavallista tai epänormaalin suurta aukkoa ruumiinontelon seinämässä. Tyrät voivat olla synnynnäisiä tai elinaikana syntyneitä. Synnynnäisistä tyristä tavallisimpia ovat napatyrä ja nivus- eli inguinaalityrä. Napatyrä on lähes aina synnynnäinen epämuodostuma, sen syntymiseen vaikuttaa paitsi sattuma, niin melko vahva perinnöllinen taipumus. Nivustyrä on yleisimmin myös synnynnäinen, mutta napatyrästä poiketen nivustyrä voi syntyä myös elinaikana. Nivustyrää esiintyy tavallisimmin narttukoirilla. Napatyrä on tila, jossa vatsaontelon sisältöä työntyy napa-aukosta vatsanpeitteiden läpi. Silmin nähtävän pullistuman aiheuttaa usein napatyrään työntynyt vatsaontelon rasvakudos, mutta vakavammissa tapauksissa ihopussiin tunkeutuu suolistoa. Napatyrän syynä on vatsapeitteiden puutteellinen sulkeutuminen alkionkehityksen aikana.

Vanhoilla uroskoirilla voi esiintyä perineaalityrä. Tämä tyrä syntyy ikääntymisen aiheuttaman lihaskadon ja uroksille tyypillisen anatomisen rakenteen vuoksi peräaukon sivulle joko toispuoleisesti tai molemminpuolisesti.

Vakavan vamman seurauksena koiran pallealihas saattaa revetä ja silloin syntyy palleatyrä. Palleatyrä saattaa olla myös synnynnäinen, silloin tyrä sijaitsee tavallisimmin ruokatorven läpimenokohdassa ja sitä kutsutaan nimellä hiatushernia.

Vatsaontelon seinämän repeäminen esim. onnettomuuden tai leikkaushaavan ompeleiden pettämisen seurauksena aiheuttaa vatsanpeitteiden tyrän.

Terveyskyselyn 2022 perusteella tyrät eivät ole yorkshirenterriereillä yleisiä. Tyrien osalta vastauksia tuli 209 kpl ja 202 vastausta oli, että ei tyriä. Napatyrä oli 5 kpl (2,4 %), nivustyrä 2 kpl (1 %), perineaalityrä 0 kpl.

Epilepsia, autoimmuunisairaudet ja immunologiset sairaudet

Koiran epilepsia on yleisin koirilla esiintyvä neurologinen sairaus. Tavallisimmin koiran epilepsia alkaa 1-2-vuotiaana. Epilepsian esiintymisessä on suuria rotukohtaisia eroja. Koiran epilepsia aiheutuu aivojen sähköisen toiminnan häiriöistä. Koiran epilepsia voi olla joko idiopaattista eli sisäsyntyistä tai seurausta muusta sairaudesta tai vammasta. Koiran epilepsia on vahvasti periytyvää, joten epilepsiaa sairastavaa koiraa ei suositella käytettäväksi jalostukseen (Evidensia, 2019). **Vuonna 2022 tehdyn terveystarkastuksen 209 vastanneista on 1 epäily epilepsiasta. 4 koiralla on todettu muu neurologinen oire, 1 pennulla ollut 1 kouristuskohtaus, yhdellä koiralla on oksennuksen yhteydessä tullut kouristuksia, yhdellä koiralla on muutaman kerran kaatumisia pihalla ja 1 koiralla on saanut epileptisen kohtauksen ja se on tutkittu lääkärissä, mutta ei mitään sairauksia todettu.**

Hammasongelmat

Vuonna 2022 tehdyn terveystarkastuksen 206 vastauksesta 89 koiralla on poistettu hammaskiveä. Tämä on 43,2 % kaikista kyselyyn vastanneista koirista. 34,9 % on poistettu pysyviä hampaita. 6,3 % koirista on hampaita irronnut itsestään ja 31,6 % koirista on hampaita poistettu eläinlääkärissä. Yleisimmin hampaita alettiin menettää 6 -vuotiaana.

Parodontiitti (kiinnityskudoksen vaurioituminen)

Parodontiitti on luultavasti koiran tavallisin sairaus, koska yli puolella yli 3-vuotiaista koirista on jonkinasteisia parodontiittimuutoksia. Parodontiitissa parodontaaliligamentti vaurioituu, ientaskut syvenevät, ikenet vetäytyvät, hampaat alkavat heilua ja luuta katoaa joko horisontaalisesti tai vertikaalisesti tai sekä että. Kaikki koirat eivät kuitenkaan sairastu parodontiittiin, joten se johtuu yksilön vasteesta plakkiin. Parodontiitti ei välttämättä liity pelkästään plakkiin. On paljon potilaita, joilla ei hammaskiveä paljoa ole, mutta silti on pitkälle edennyt parodontiitti (Koljonen, 2008).

Gingiviitti (ientulehdus)

Hammaskivi aiheuttaa koiralle ientulehdusta eli gingiviittiä. Gingiviitti ilmenee ikenen punoituksena, turvotuksena, verenvuotona ja pahanhajuisena hengityksenä. Vaiva paranee, kun koiran hampaat putsataan ja plakki poistetaan (Koljonen, 2008).

Kiillevaurio

Kiilteen hypoplastia merkitsee kiilteen epätäydellistä kehittymistä, jonka seurauksena kiillekerros on normaalia ohuempi ja pehmeämpi. Muutokset syntyvät usein ennen hampaan puhkeamista. Hampaat saattavat puhjetessaan näyttää normaaleilta, mutta pehmeä, huokoinen kiille imee nopeasti pigmenttejä esimerkiksi ruoasta, jolloin vauriot tulevat näkyviin. Kiillevaurio voi johtua myös kuumeilusta, traumasta tai murtuneen maitohampaan infektiosta. Koirilla ei tiedetä olevan taudin perinnöllisiä muotoja (Koljonen, 2019). **Vuonna 2022 tehdyn terveystarkastukseen vastauksista on 1,4 % esiintynyt synnynnäisiä kiillevaurioita.**

Vatsan ja suoliston sairaudet

Krooniset ruoansulatuskanavan vaivat ovat tavallisia koirille. Tyypillisiä oireita ovat jatkuva tai toistuva ripuli, oksentelu, vatsan kurina, huono ruokahalu ja laihtuminen. Ruokavaliolla on usein merkittävä osuus ruoansulatuskanavan sairauksista. **Vuonna 2022 tehdyn terveystarkastuksen mukaan 11 % koirista on esiintynyt vatsan tai suoliston ongelmia. 4,3 % vastanneista on ollut suolistotulehduksia. 8,6 % koirista on esiintynyt ruoansulatusongelmia. 14 koiralla on ollut ruokahaluttomuutta, 7 koiralla närästystä, 3 koiralla ripulia ja oksentelua.**

Terveystarkastus

Yhdistys on vuonna 2022 tehnyt jäsenistölle kyselytutkimuksen rodun terveystilanteesta (tulokset liitteenä 1). Vastauksia saatiin 212 yorkshirenterrieristä. Vastauksissa hammaskiveä/ ja tai hampaiden menetystä parodontiitin takia esiintyi 28,2 % koirista. Hammaspuutoksia ja purentavirheitä esiintyi myös. Maitohampaita oli jouduttu poistamaan 59,7 % pennuista, suurin osa näistä oli kulmahampaita. Jonkin asteisista patellaluksaatio-ongelmista kärsi vastausten mukaan 16,7 % koirista. Legg-Perthes -tapauksia oli yksi kappale. Raskauksien ja synnytysten osalta kyselyssä todettiin, että kuolleina syntyneiden pentujen määrä ja tyhjäksi jäämiset ovat selkeästi vähentyneet verrattuna edelliseen terveystarkastukseen. Myös keisarileikkausten määrät ovat laskeneet.

Keskimääräinen elinikä on noin 10 vuotta 9 kuukautta.

Suurin osa jo kuolleista koirista elivät kymmenen vuotiaiksi ja moni reippaasti ylikin. Suurin osa koirista menehtyi vanhuuteen. Seuraaviksi yleisimmät kuolinsyyt olivat kasvaimet (39kpl), tapaturmat ja liikennevahingot (19kpl), sydänsairaudet (15kpl) ja trakeakollapsia (10kpl). Yksittäisinä syinä ilmoitettiin mm. epilepsia, munuaisten vajaatoiminta, immunologinen aivo-/aivokalvontulehdus ja cushingin tauti.

(Suomen Kennelliitto, 2025)

Yleisesti ottaen yorkshirenterriereistä on saatavilla edelleen melko vähän terveystietoa, minkä perusteella voitaisiin rodun nykyisestä terveydentilasta tehdä luotettavia tilastollisia arvioita.

Sairauksien osalta yhdistys pyrkii kartoittamaan tilannetta tarkemmin, etenkin patellaluksaation osalta, jotta saataisiin selville sairauksien todellinen laita populaatiossa. **Rotu liittyy PEVISA-ohjelmaan vuodesta 2021 lähtien polvien osalta.**

Terveyskyselyjen 2013-2014, 2018 JA 2022 tulosten yhteenvedon löytyvät yhdistyksen kotisivuilta:
<https://www.yorkshirenterrieri.fi/terveyskyselyt>

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Koiranetin tietojen mukaan yleisimmät kuolinsyyt ovat vanhuus (luonnollinen tai lopetus) ja erilaiset sairaudet (yleisimpinä erilaiset maksan, munuaisten ja suoliston sairaudet ja kasvaimet).

Kuolinsyytilasto vuosilta 2014-2024

Taulukko 7

Kuolinsyytilasto vuosilta 2014-2024

Kuolinsyy	Keskin.elinikä	Kpl
Hengitystiesairaus	11 vuotta 0 kuukautta	12
Hengitystiesairaus	11 vuotta 1 kuukautta	1
Henkitorven rakenneheikkous, trakeakollapsia	11 vuotta, 10 kuukautta	10
Keuhkotulehdus	3 vuotta 4 kuukautta	1
Hermostollinen sairaus	5 vuotta 8 kuukautta	5
Epilepsia	9 vuotta 2 kuukautta	1
Immunologinen aivo-/aivokalvontulehdus	4 vuotta 4 kuukautta	2
Muu hermostollinen sairaus	5 vuotta 3 kuukautta	2
Immunologinen sairaus	6 vuotta 0 kuukautta	2
Immuunihemolyyttinen anemia, IMHA, AIHA	3 vuotta 3 kuukautta	1
Muu immunologinen sairaus	8 vuotta 10 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	11 vuotta 4 kuukautta	39
Hermoston kasvain	15 vuotta 0 kuukautta	1
Ihon ja ihonalaiskudoksen kasvain	10 vuotta 2 kuukautta	3
Kasvainsairaudet, syöpä	11 vuotta 9 kuukautta	13

Lymfoma, imusolmukesyöpä	11 vuotta, 2 kuukautta	1
Maksan, munuaisten tai suoliston sairaus	10 vuotta 4 kuukautta	4
Muu kasvainsairaus	10 vuotta 1 kuukautta	8
Pernan, sydämen tai verisuonijärjestelmän kasvain	13 vuotta 9 kuukautta	2
Utarekasvain, nisäkasvain	11 vuotta 7 kuukautta	6
Virtsarakon kasvain	12 vuotta, 3 kuukautta	1
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	11 vuotta 1 kuukautta	19
Lopetus ilman diagnosointia	12 vuotta 9 kuukautta	10
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 2 kuukautta	6
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 9 kuukautta	3
Muu luuston ja nivelten sairaus	0 vuotta 9 kuukautta	1
Polven ristsidevaurio	9 vuotta 5 kuukautta	1
Polvilumpion sijoiltaanmeno, patellaluksaatio	9 vuotta 9 kuukautta	1
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	7 vuotta 10 kuukautta	14
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	12 vuotta 2 kuukautta	3
Maksan vajaatoiminta	7 vuotta 2 kuukautta	2
Muu maksan tai ruoansulatuskanavan sairaus	6 vuotta 0 kuukautta	8
Ruokatorven laajentuma, megaesofagus	5 vuotta 6 kuukautta	1
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 11 kuukautta	28
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	0 vuotta 10 kuukautta	4
Muu kehityshäiriö	0 vuotta 4 kuukautta	1
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	1 vuotta 0 kuukautta	3
Petovahinko	1 vuotta 8 kuukautta	1
Sisäeritysrauhasten sairaus	12 vuotta 6 kuukautta	1
Kortisolin liikaeritys, cushingin tauti	12 vuotta 6 kuukautta	1
Sydänsairaus	9 vuotta 11 kuukautta	15

Muu sydämen sairaus tai vajaatoiminta	12 vuotta 6 kuukautta	6
Sydämen läppävuoto, endokardoosi	12 vuotta 9 kuukautta	1
Sydänlihassairaus, kardiomyopatia	6 vuotta 11 kuukautta	2
Sydänsairaus	9 vuotta 1 kuukautta	5
Synnynnäinen sydämen tai sydänverisuonten kehityshäiriö	2 vuotta 2 kuukautta	1
Synnytysvaikeus	4 vuotta 5 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 7 kuukautta	19
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	14 vuotta 3 kuukautta	92
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	8 vuotta 2 kuukautta	7
Kohtutulehdus, pyometra	9 vuotta 3 kuukautta	1
Munuaisten vajaatoiminta	8 vuotta 5 kuukautta	4
Muu virtsatie- tai lisääntymiselinten sairaus	13 vuotta 8 kuukautta	1
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	0 vuotta 9 kuukautta	1
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 8 kuukautta	44
Kaikki yhteensä	10 vuotta 9 kuukautta	319

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

4.3.4 Lisäntyminen

Suomessa yorkshirenterriereitä syntyy keskimäärin 60 pentuetta ja keskimäärin noin 200 pentua vuodessa. Pentuekoon keskiarvo 16 vuoden tarkastelujaksolla on 3.26 ja vaihtelu ei ole vuosittain suurta. Alla olevassa taulukossa pentuekoon keskiarvo vuosittain vuosilta 2008-2024.

Taulukko 8

Pentuekoot v. 2008-2024

Vuosi	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Pentueet	44	43	49	59	67	59	66	63
Pentuekoko	3.7	3.3	3.3	3.1	3.3	3.5	3.2	3.3

Vuosi	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Pentueet	65	80	72	78	82	88	72	58	67
Pentuekoko	3.5	3.3	3.3	3.3	3.0	3.1	3.1	3.3	2.9

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Yhdistyksen vuonna 2022 tekemässä kyselyssä raportoitiin nartuilla olevan jonkin verran synnytysoongelmia. 13 kpl (11,2 %) nartuilla on ollut keisarileikkauksia. Kuolleina syntyneitä pentuja on ollut 2,7 % nartuista. Astutuksen jälkeen tyhjäksi jääneitä narttuja oli 11 kpl (11 %). Urosten kohdalla astumisvaikeuksista ei ole tietoa. Kasvattajien mukaan suurin osa nartuista ovat olleet erinomaisia emoja ja hoitaneet pennut hyvin. Ongelmia saattaa tulla keisarileikkauksen jälkeen. Muutamilla nartuilla kasvattajat ovat kertoneet syntyneen epämuodostuneen pennun. Näissä esiintyi mm. kitalakihalkio, vesipää tai muu kehittymättömyys.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Yorkshirenterrierin rakenteessa ei ole epäterveitä piirteitä, jotka aiheuttaisivat ongelmia lisääntymisessä. Rodulla on rakenteellinen alttius trakeakollapsiin ja patellaluksaatioon. Huolena on, että maailmalla suosioon tulleet erittäin pienikokoiset pennut ns. teacup-yorkshirenterrierit kasvattaisi suosiotaan myös Suomessa. Näissä koiria jalostetaan hyvin pienikokoisiksi, jolloin erilaiset ongelmat lisääntyvät.

Kaikkia liioiteltuja piirteitä tulee jalostuksessa välttää. Liian lyhyt/pieni kuono saattaa altistaa hengitystie-ongelmille ja kyynelkanavan ahtautumille sekä hammas- ja purentavioille.

4.3.6 yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Suomessa yorkshirenterriereille ei ole tullut esille sairauksia, joiden voitaisiin sanoa olevan suurena syynä vakaviin ongelmiin tai kuolemiin. Tavoitteena on ylläpitää tätä tilannetta ja että kasvattajat jalostaisivat terveitä ja rotumääritelmän mukaisia yorkshirenterriereitä. Jalostukseen käytetään terveitä koiria. Säännöllisillä terveystarkastuksilla kartoitetaan rodun terveyden tilannetta ja tuloksista tiedotetaan.

Yorkshirenterrieri on liitetty PEVISAn piiriin polvilumpioluksaation osalta, jotta voitaisiin kartoittaa sairauden todellinen tila. Lisäksi suositellaan, että jalostukseen käytettäville koirille tehtäisiin prcd-PRA geenitesti ja virallinen silmätarkastus.

Koolta ja rakenteeltaan koirien tulee olla sellaisia, että ne pystyvät lisääntymään ja synnyttämään normaalisti. Jos emä ei huolehdi pennuistaan, ei sitä käytetä enää jalostukseen.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Jalostuksen perustana on yorkshirenterrierin rotumääritelmä, jonka FCI on viimeksi hyväksynyt 22.2.2012 ja Kennelliitto 5.6.2012.

KÄYTTÖTARKOITUS: Seurakoira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 3 terrierit, alaryhmä 4 kääpiöterrierit. Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Yorkshirenterrieri on kotoisin samoilta alueilta kuin airedalenterrieri, ja rotua esiintyi ensimmäisen kerran 1850-luvulla. Rodun taustalta löytyy vanha black & tan -terrieri sekä esim. maltankoiria ja skyenterrieri. Nykyinen nimi hyväksyttiin 1870. Rodun terrierimäisiin ominaisuuksiin kuuluu metsästysvaisto, joka kotiloissa voi kohdistua vaikkapa leluihin tai pihan pieniin jysijöihin.

YLEISVAIKUTELMA: Pitkäkarvainen; karvapeite laskeutuu täysin suorana ja tasapitkänä rungon kummallekin puolelle; jakausta alkaa kirsusta ja jatkuu hännänpäähän. Hyvin tiivisrakenteinen ja huoliteltu, erittäin ryhdikäs ja itsetietoinen. Elinvoimainen ja rungoltaan sopusuhtainen.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Valpas ja älykäs kääpiöterrieri. Vilkas ja tasapainoinen.

PÄÄ

KALLO-OSA:

Kallo: Melko pieni ja litteä, ei liian korostunut eikä pyöreä.

KUONO-OSA:

Kirsu: Musta.

Kuono: Ei liian pitkä.

Leuat / hampaat: Täydellinen, säännöllinen ja täysihampainen leikkaava purenta, ts. alaleuan etuhampaat koskettavat kevyesti yläleuan etuhampaiden takapintaa. Hampaat ovat oikea-asentoiset ja tasaisessa rivissä.

Silmät: Keskikokoiset, tummat ja säkenöivät, eivät ulkonevat. Ilme on terävä ja älykäs. Katse on suoraan eteenpäin. Silmäluomien reunat ovat tummat.

Korvat: Pienet, V-muotoiset ja pystyt, eivät liian kaukana toisistaan. Korvat ovat lyhytkarvaiset, väriltään hyvin syvän ja täyteläisen kullanuskeat (tan).

KAULA: Riittävän pitkä.

RUNKO: Tiivis.

Selkä: Vaakasuora.

Lanne: Tiivis.

Rintakehä: Kylkiluut kohtalaisen kaareutuneet.

HÄNTÄ: Aiemmin yleensä typistetty. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Typistetty: Keskkipitkä ja runsaskarvainen; karvapeitteen väri on etenkin hännän päässä tummemman sininen kuin rungossa; nousee hieman selkälinjan yläpuolelle. Typistämätön: Runsaskarvainen; karvapeitteen väri on etenkin hännän päässä tummemman sininen kuin rungossa; nousee hieman selkälinjan yläpuolelle. Häntä on mahdollisimman suora ja pituudeltaan suhteessa koiran kokoon.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Eturaajat ovat suorat ja niitä peittää runsas, väriltään täyteläisen kullanvärinen (golden tan) karvapeite, joka on muutamaa astetta vaaleampi karvan kärjestä kuin juuresta. Kullanväri ei ulotu kyynärpäiden yläpuolelle.

Lavat: Viistot.

Kyynärvarret: Suorat.

Etukäpälät: Pyöreät. Kynnet ovat mustat.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Takaraajat ovat takaa katsottuna täysin suorat, polvikulmaus on kohtuullinen. Raajoja peittää runsas, väriltään täyteläisen kullanvärinen (golden tan) karvapeite, joka on muutamaa astetta vaaleampi karvan kärjestä kuin juuresta. Kullanväri ei ulotu polvien yläpuolelle.

Polvet: Kohtuullisesti kulmautuneet.

Takakäpälät: Pyöreät. Kynnet ovat mustat.

LIIKKEET: Vapaat ja tehokkaat; etu- ja takaliikkeet ovat yhdensuuntaiset selkälinjan pysyessä vaakasuorana.

KARVAPEITE

Karva: Rungossa karva on kohtalaisen pitkää, täysin suoraa (ei laineikasta) ja kiiltävää. Karvanlaatu on hieno ja silkkinen, ei villava. Karva ei saa haitata liikkumista. Päässä karva on pitkää, väriltään täyteläisen kullanväristä (golden tan); tummempaa pään sivuilla, korvien juuressa ja kuonossa, jossa se on erityisen pitkää. Pään kullanväri ei saa ulottua niskaan eikä sen seassa saa olla nokisia eikä tummia karvoja.

Väri: Tumma teräksensininen (ei hopeansininen) niskakyhmystä hännäntyveen, eikä siihen saa koskaan sekoittua kellanruskeita, pronssinvärisiä tai tummia karvoja. Rinnassa karvan väri on täyteläisen heleä kulta. Kaikki kullanväriset karvat ovat tummempia juuresta kuin keskeltä sävyttyen vielä vaaleampiin karvankärkiin.

PAINO: Enintään 3,2 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus.
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Ongelmia ulkomuodossa ovat mm:

Koko ja mittasuhteet: Liian suuri tai liian pieni koko.

Koska kyseessä on kääpiökoira ja rotumääritelmän ihannepaino on maksimissaan 3,2 kg, tulisi koon pysyä rajoissa. Näyttäisi siltä, että yorkshirenterrierien koko on viime vuosina hieman suurentunut.

Turkki:

Karvapeitteen laatu ja/tai väri.

Silkisen karvapeitteen lisäksi rodulla esiintyy jonkin verran karkeaa, villavaa tai pumpulista karvan laatua, jonka väri on usein hyvin tummaa / mustaa. Rotumääritelmän mukainen tumman teräksensininen manttelikarvapeite on siis harvinainen. Samoin rotumääritelmän mukaista tan-väriä, jossa on selkeät kolme kullan sävyä, näkee valitettavan harvoin. Tan-väri voi joillain yksilöillä olla vielä aikuisiälläkin esim. hyvin vaaleaa, "nokista" tai se ei ole kunnolla sävyttynyt.

Rakenne:

Rakenteensa puolesta yorkshirenterrieri on varsin terve- ja normaalirakenteinen koira, mutta jonkin verran esiintyy esim. niukasti kulmautuneita tai heikon etuosan omaavia koiria. Selkälinjat ovat viime vuosina parantuneet, kun taas esim. hännän voimakkaasta kääntymisestä selän päälle on valitettavasti tullut entistä yleisempää.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Näyttelykäyntejä yorkshirenterriereillä on ollut v.2021 279 kpl 45 näyttelystä, v.2022 456 kpl 83 näyttelystä, v.2023 350 kpl 90 näyttelystä ja v.2024 323kpl 76 näyttelystä.

Vuonna 2021 korona vaikutti vielä näyttelykäynteihin. Näyttelyitä järjestettiin noin puolet normaalia vähemmän vuotena 2021. Vuonna 2022 järjestettiin jo paljon näyttelyitä ja maailma avautui jo ulkomaalaisille näytteilleasettajille. Tästä syystä näyttelykäyntejä oli paljon. Vuonna 2023 näyttelykäynnit hiipuivat ja niitä oli reilusti vähemmän. Vuonna 2024 näyttelykäynnit nousivat hieman edellisestä vuodesta. Näyttelyissä käyneiden koirien taso on tulosten mukaan ollut pääsääntöisesti erittäin hyvä tai erinomainen.

Taulukossa Suomessa syntyneiden, näyttelyissä esitettyjen yksilöiden osuus vuoden pentumäärästä.

Vuosi	2021	2022	2023	2024
Näyttelyissä käyneet yksilöt	38	53	38	44
%-osuus ko. vuoden pennuista	21%	34%	24%	31%

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

- Lukuihin laskettu myös pentunäyttelyissä käyneet yksilöt

Jalostustarkastukset

Yorkshirenterriereillä on käytössä ulkomuodon jalostustarkastus ja valmiina on myös käyttäytymisen jalostustarkastus, joita ei ole vielä voitu aloittaa. Jalostustarkastettuja yorkshirenterriereitä on **16** kappaletta. **Uroksia on jalostustarkastettu 6kpl. Tuloksina: erinomainen 3kpl, erittäin hyvä/erinomainen 1 kpl, erittäin hyvä 1 kpl, hyvä 1kpl ja tyydyttävä 1kpl.** Narttuja on jalostustarkastettu 10 kpl. Nartuilla tuloksina: erinomainen 4 kpl, erittäin hyvä 3 kpl, hyvä 1 kpl ja tyydyttävä 2 kpl.

Jalostustarkastuksilla voidaan kerätä yksityiskohtaista ja vertailukelpoista tietoa koirien eri ominaisuuksista. Koska vain pieni osa yorkshirenterriereistä käy koiranäyttelyissä ja / tai niillä on virallisia terveystuloksia, jalostustarkastusten avulla voidaan löytää uusia jalostusyksilöitä, mikä laajentaisi osaltaan rodun jalostuspohjaa.

Koska yorkshirenterriereillä ei ole käyttö- tai luonneominaisuuksia mittaavia testejä (yorkshirenterriereitä ei ole MH-luonnekuvattu ja luonnetestattuja koiria on ainoastaan 4 kpl) myös käyttäytymisen jalostustarkastus tuo lisätietoa rodun luonteesta. Käyttäytymisen jalostustarkastukset aloitetaan heti kuin mahdollista.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Yorkshirenterrierin yleisvaikutelma on pitkäkarvainen, hyvin tiivisrakenteinen ja huoliteltu, erittäin ryhdikäs ja itsetietoinen kääpiöterrieri. Yorkshirenterrieri on elinvoimainen ja rungoltaan sopusuhtainen. Rodun karvapeite on pitkä; karvapeite laskeutuu täysin suorana ja täyspitkinä rungon kummallekin puolelle; jakausta alkaa kirsusta ja jatkuu hännänpäähän. Väreinä teräksensininen ja tan.

Yorkshirenterrierin käyttötarkoituksen (seurakoira) kannalta välttämättömimmät rakenne- ja ulkomuoto-ominaisuudet ovat terveen rakenteen lisäksi koko ja turkin ominaisuudet, mitkä on otettava huomioon jalostuksessa ja ulkomuotoarvostelussa. Näyttelyssä käyneiden yorkshirenterriereiden nykyinen rakenne on näyttelyarvostelujen perusteella hyvä ja käyttötarkoitukseen sopiva.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Vaikka näyttelyissä esitettyjen yorkshirenterrierien taso on korkea, ne edustavat vain n. 20 % vuoden pentumäärästä. Näyttelyiden ulkopuolella olevilla koirilla esiintyy mm. liian suurta kokoa, turkin väärää laatua ja väriä, luppakorvia, huonoa selkälinjaa ja riittämättömiä kulmauksia.

Tällä hetkellä Suomessa oleva kanta on hyvin kirjavaa. Meillä on erittäin korkeatasoisia koiria, jotka menestyvät hyvin koiranäyttelyissä myös maailmalla. Meillä on myös valitettavan paljon hyvin heikkotasoisia koiria, joita käytetään jalostukseen. Rodun tämän hetkinen suosio asettaakin yhdistykselle jalostukseen vaikuttamiselle suuria haasteita.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Käytetyimpien jalostusurosten taso Suomessa on vaihteleva. Ulkomailta on tuotu Suomeen hyvin laadukkaita jalostusuroksia. Suurimmalla osalla jalostukseen käytetyistä jalostuskoirista on näyttelytulos ja nykyisin myös polvitarkastus tehtynä. Näyttelytulosten mukaan Suomessa käytetyt jalostusurokset ovat tasokkaampia kuin Suomessa käytetyt jalostusnartut. Käytetyillä nartuilla on vähemmän näyttelytuloksia kuin käytetyillä uroksilla (Jalostustietojärjestelmä). Vuoden 2023 näyttelykäynnit vähenivät edellisen vuoteen verrattuna. Vuonna 2024 näyttelykäynnit nousivat hieman edellisestä vuodesta. Käytettyjen urosten jälkeläisten polvia on tarkastettu enemmän kuin käytettyjen narttujen. Suurin osa pennuista menee lemmikiksi eikä kaikilla ole kiinnostusta pitää

turkkia pitkänä ja ns. kotikoiran omistajan kynnys osallistua näyttelyyn voi olla korkea vaikka koira olisi muuten jalostukseen sopiva ja näyttelytuloksen puuttuminen saattaa aiheuttaa jalostukseen käyttämättä jättämisen tai tarjoamisen. Kasvattajien tulisi kannustaa pennunostajia terveys- ja näyttelytuloksen hankkimiseen. Rodun rekisteröintimäärä on viime vuosina ollut laskussa. Laadukkaita jalostusuroksia on Suomessa liian vähän ja tätä määrää tulisi saada lisättyä tulevaisuudessa.

Taulukko 9

Jalostusurosten taso

20 käytetyintä urosta vuosina 2014-2024

		Pennut			Polvet					Silmät				
#	<u>Uros.</u>	Synt. vuosi	Pentueet	Yhteensä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tutkitu	Sairas	Tutkitu %	Sairas %	Tutkitu	Sairas	Tutkitu %	Sairas %
1	<u>C.I.B. POHJ MVA FI MVA SE MVA DK MVA EE MVA LV MVA LT MVA CZ MVA RU MVA BALT MVA BG MVA BG JMVA RKFV SEV-12 DOLCE AMORE DU GUE DE L'ADOUR</u>	2008	23	77	0	146	19	10	12%	53%	3	1	2%	*
2	<u>FI MVA SE MVA EE MVA LV MVA EE JMVA V-24 WONDERFORM ALLEGRO</u>	2017	27	89	16	18	17	10	19%	59%	5	2	6%	*
3	<u>C.I.B. POHJ MVA FI MVA DK MVA SE MVA NO MVA EE MVA LV MVA LT MVA EE JMVA LTV-17 V-17 DECLANS GLOBETROTTER</u>	2015	21	71	0	95	13	3	18%	23%	3	1	4%	*
4	<u>KENTAURO ALFA ENDLESS DREAM</u>	2013	19	64	0	62	7	1	11%	14%	2	0	3%	*
5	<u>C.I.B. POHJ MVA FI MVA SE MVA DK MVA EE MVA LV MVA LT MVA RU MVA BALT MVA BY MVA BY GR MVA DKJV-13 HeJW-13 PMJV-13 JV-13 LTV-16 DALLAS NOVÉ KASIO</u>	2012	19	62	0	6	12	7	19%	58%	7	2	11%	*
6	<u>C.I.B. POHJ MVA FI MVA FI VMVA DK MVA SE MVA NO MVA EE MVA LV MVA LT MVA BALT MVA LV JMVA LVJV-16 LTVV-23 BROMAS APARTE RASPUTIN</u>	2015	18	54	6	36	5	4	9%	*	2	1	4%	*
7	<u>FI MVA HUNDERWOOD EYE CATCHER</u>	2009	24	78	0	97	4	1	5%	*	0	0	0%	*
8	<u>FI MVA EE MVA LV MVA LT JMVA LV JMVA EE JMVA BALT JMVA LTJV-14 LVJV-14 KENDLAIT RUSSIAN SENSATION</u>	2012	13	47	0	39	9	1	19%	11%	4	0	0%	*
9	<u>EE JMVA VANKOOR JACK POT</u>	2014	14	47	0	28	9	7	19%	78%	3	0	6%	*

10	<u>FI MVA RU MVA SMILAIN GOALKEEPER</u>	2012	16	49	0	25	2	0	4%	*	0	0	0%	*
11	<u>FI MVA DK MVA SK MVA HU MVA HU JMVA SK JMVA ME MVA GUDYORK FOREVER YOUNG</u>	2006	20	78	0	74	11	7	14%	64%	4	2	5%	*
12	<u>C.I.B. FI MVA EE MVA LV MVA SE MVA NO MVA DK MVA LT MVA LT JMVA LV JMVA LTJV-20 HeW-21 HeW-22 BROMAS APARTE CHIC AND BRIGHT</u>	2018	14	43	0	18	8	5	19%	62%	2	0	5%	*
13	<u>KENTAURO ALFA BE MY VALENTINE</u>	2017	12	45	8	6	3	2	7%	*	0	0	0%	*
14	<u>PAW'S MYSTERY AMORE MIO</u>	2017	12	45	6	5	5	0	11%	0%	1	0	2%	*
15	<u>MAGIC MINIDOG DOUBLE DELIGHT BOY</u>	2015	10	37	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
16	<u>EE MVA LV MVA RU MVA ELLIN STYLE BENTLEY BOY</u>	2015	14	38	5	4	2	2	5%	*	1	0	3%	*
17	<u>FI MVA APRIELE RAFAEL</u>	2016	10	34	0	4	1	0	3%	*	0	0	0%	*
18	<u>C.I.B. FI MVA FI VMVA EE MVA LV MVA DK MVA LT MVA NOJV-14 HeJV-14 LTJV-15 SEJV-15 VV-21 HeVW-22 PMVV-22 V-22 VV-22 HeVW-23 VV-23 VV-24 HeVW-24 TWILIGHTSAGA BOMBASTIC</u>	2013	9	32	0	2	1	1	3%	*	1	0	3%	*
19	<u>BALAMUT NEXT GERMANIKA</u>	2013	9	32	0	0	1	1	3%	*	0	0	0%	*
20	<u>C.I.B. POHJ MVA FI MVA DK MVA SE MVA NO MVA EE MVA LV MVA LT MVA BALT MVA LT JMVA LV JMVA EE JMVA BALT JMVA JV-15 MAGIC MINIDOG FINNISH DESIGN</u>	2014	9	32	0	1	3	2	9%	*	1	0	3%	*

Taulukko 10

Jalostusnarttujen taso

20 käytetyintä narttua vuosina 2014-2024

Pennut

Polvet

Silmät

#	Narttu	Syntymävuosi	Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	RO MVA RO GR MVA BE'STILL MY HEART MY SENSATION	2015	5	28	0	2	1	7%	*	2	0	7%	*
2	MINI GOLDBABE AUDREY HEBPURN	2015	5	25	10	2	2	8%	*	0	0	0%	*
3	CANNONPOWDER JULIANNE	2012	5	25	10	1	1	4%	*	1	0	4%	*
4	ANGEL AKWAMARIN LOVESTRUCK ULTIMATUM	2011	5	23	12	2	1	9%	*	0	0	0%	*
5	PAW'S MYSTERY LEONA OMOROSO	2013	5	22	23	4	0	18%	0%	2	0	9%	*
6	MAGIC MINIDOG LUCKY GIRL KIRA	2013	5	20	59	3	0	15%	0%	0	0	0%	*
7	PIEDRA LOMA DIMINUTO DANAE	2015	5	20	0	0	0	0%	0%	0	0	0%	*
8	MAGIC MINIDOG TIME FOR LOVE	2014	5	20	6	1	1	5%	*	0	0	0%	*
9	C.I.B. POHJ MVA FI MVA SE MVA NO	2014	5	20	3	2	0	10%	0%	1	0	5%	*

	MVA LV MVA EEJMVA HeJW-15 JV-15 MAGIC MINIDOG AMERICAN BEAUTY												
10	BULLAVENUE BE MY BABY	2016	4	19	30	4	0	21%	0%	2	0	10,5%	0%
11	JAMILANY`S LUXURIOUS LOVEPOTION	2012	4	19	12	2	2	11%	100%	0	0	0%	*
12	GLAMOURE COUTURE ESPERANZA	2017	4	19	0	1	1	5%	*	0	0	0%	*
13	YOREX MISS BEAUTY AD OPERAM	2011	5	20	5	1	0	5%	*	0	0	0%	*
14	MAGIC MINIDOG KISS OF MAGIC	2012	5	18	48	3	1	17%	33%	1	1	6%	*
15	BELLA	2013	5	18	14	1	0	6%	0%	0	0	0%	*
16	HELMIDGE FLORENTINA	2017	4	18	6	3	1	17%	33%	0	0	0%	*
17	SIRDANIELS JULIANNE HOUGH	2018	4	17	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
18	PAW`S MYSTERY OCTOBER MIST	2017	3	17	0	0	1	6%	*	0	0	0%	*
19	SHARMNATAN`S KALIMBA DE LUNA	2015	5	17	13	1	1	6%	*	0	0	0%	*
20	FI MVA SE MVA RU MVA RKFV SEJV-14 HELMIDGE MERCEDES	2013	6	17	0	2	0	12%	0%	3	2	18%	67%

Rodun hyvän perinnöllisen terveystilanteen ylläpitämisessä on ainakin jossain määrin onnistuttu. PEVISA-ohjelman merkitys jalostuskoirien terveydentilan seuraamisessa on ollut merkittävä, sillä tutkittua tietoa on kertynyt tasaisesti. Käytettyjen urosten jälkeläisten polvia on tarkastettu enemmän kuin käytettyjen narttujen. Suosituimpia uroksia on käytetty suositusmäärää enemmän jalostukseen. Yhdistelmiä on toistettu. Jalostuksessa tulee jatkossa kiinnittää huomiota PEVISAn ulkopuolisiin sairauksiin mm. PRA ja katarakta. PRA kantajien käyttö sallitaan perinnöllisen monimuotoisuuden ylläpitämiseksi.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Edeltävä, hyväksytty jalostuksen tavoiteohjelma on tehty vuonna 2022. Tämä jalostuksen tavoiteohjelma tehtiin viidelle vuodelle 2027-2031. Rodun ensimmäinen tavoiteohjelma tehtiin viidelle vuodelle 2012-2016.

Taulukko 11

Tavoiteohjelman toimeenpanoesitys	Toteutus
Vuosi 2022: Terveyskysely	Jalostustoimikunta järjesti terveystutkimuksen syksyllä 2022 Virallisia terveystutkimuksia tehtiin 126, joista 79 oli polvien terveystutkimuksia. Yhdistys kannusti jäseniään virallisiin terveystarkastuksiin jakaen jäsenten koirien virallisista polvitarkastuksista tukea 10 euroa/jäsenen omistama koira. Ulkomuodon- eikä käyttäytymisen jalostustarkastuksia ei tehty. Jalostustoimikunta ylläpitää jalostusuroslistaa sekä Prcd-PRA listaa yhdistyksen nettisivuilla. Yhdistyksen jäsenlehti nro 2/2022 sisälsi edellisen vuoden rodun jalostuksellisia tilastoja, yhteenvetoja sekä tietoa populaatiosta.
Vuosi 2023:	

Terveyskyselyn julkaisu Ulkomuodon jalostustarkastus	Laadittiin vuonna 2022 tehdyn laajan terveystutkimuksen yhteenveto, joka julkaistiin yhdistyksen lehdessä ja nettisivuilla. Virallisia terveystutkimuksia tehtiin 83, joista 44 oli polvien terveystutkimuksia. Edelleen kannustettiin tekemään terveystutkimuksia. Järjestettiin ulkomuodon jalostustarkastus, johon osallistui yksi koira. Käyttäytymisen jalostustarkastuksia ei tehty. Jalostustoimikunta ylläpitää jalostusuroslistaa sekä Prcd-PRA listaa yhdistyksen nettisivuilla. Yhdistyksen jäsenlehti nro 2/2023 sisälsi edellisen vuoden rodun jalostuksellisia tilastoja, yhteenvetoja sekä tietoa populaatiosta.
Vuosi 2024: PEVISA-ohjelma	Päivitettiin PEVISA- ohjelma vuodelle 2026. Virallisia terveystutkimuksia rekisteröitiin 128, joista 70 oli polvien terveystutkimuksia. Vuonna 2024 jaettiin polvitarkastustukea 25 koiralle. Jalostustarkastuksia ei tehty vähäisen kysynnän vuoksi. Jalostustoimikunta ylläpitää jalostusuroslistaa sekä Prcd-PRA listaa yhdistyksen nettisivuilla. Yhdistyksen jäsenlehti nro 2/2024 sisälsi edellisen vuoden rodun jalostuksellisia tilastoja, yhteenvetoja sekä tietoa populaatiosta.

--	--

Vuosi 2025: JTO:n päivitys vuosille 2027-2031	Aloitettiin JTO:n päivityksen laatiminen, johon nimettiin jalostustoimikunta. Esitetään hyväksyttäväksi uusi rodun jalostus tavoiteohjelma vuosille 2027-2031. 2/2025 SKL jalostustieteellinen toimikunta hyväksyi vuoden jatkoajan PEVISA-ohjelmalle. Rodun JTO on hyväksytty 31.12.2026 asti, joten tällöin PEVISA-ohjelma ja JTO päättyvät samaan aikaan. Jalostustoimikunta ylläpitää jalostusuroslistaa sekä Prcd-PRA listaa yhdistyksen nettisivuilla. Yhdistyksen jäsenlehti nro 2/2025 sisälsi vuosien 2020-2024 rodun jalostustaulukot, tehdyt polvitarkastukset ja rekisteröinnit.
--	--

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Yorkshirenterrierin käyttömuotona on olla pienikokoinen, terverakenteinen, itsevarma seurakoiria. Yorkshirenterrierin tärkein käyttötarkoitus on olla seurakoirana nyt ja tulevaisuudessa. Yorkshirenterrierin jalostuksessa pyritään siihen, että se myös tulevaisuudessa säilyy rotumääritelmän mukaisena kääpiöterrierinä. Tämä ei kuitenkaan saa tapahtua rodun terveyden kustannuksella. Tavoitteena on ylläpitää rodulle tyypillistä luonnetta sekä muistaa, että yorkshirenterrierin tulee olla toimiva koira niin fyysisesti kuin psyykkisestikin. Tärkeä tavoite on myös pitää yorkshirenterrieri lisääntymiskykyisenä ja elinvoimaisena rotuna.

Uusia jalostuskoiria tuodaan Suomeen vuosittain hyvä määrä, pentueiden määrä on pysynyt tasaisena ja sukusiitosprosentti on pysynyt kohtalaisena. Samoja uroksia on kuitenkin käytetty jalostukseen useita kertoja. Muutamassa pentueessa on emolla ja isällä hyvin läheiset sukulaissuhteet. Näitä yhdistelmiä tulisikin jatkossa välttää ja pitää sukusiitosprosentti alhaisena ja valittava paritettavat koirat eri sukulinjoista.

Taulukko 12

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Rodun jalostuspohja laajenee; isät/emät suhde vähintään 0,50, tavoite 0,50-1,0	Tiedotus jalostuspohjan kapenemisen merkityksestä	isät/emät suhde 0,50-1,0
Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus 4 vuoden rekisteröinneistä alle 5%, kuitenkin niin, ettei yksittäisen koiran jälkeläismäärä ylitä 50 pentua	Tiedotusta ja vastuullisuuden korostaminen kaikille kasvattajille. Club Show'n merkityksen kasvattaminen ns.	Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus 4 vuoden rekisteröinneistä alle 5%, kuitenkin niin, ettei yksittäisen

	kotikoirien jalostuskäytön valinnoissa.	koiran jälkeläismäärä ylitä 50 pentua
Näyttelyissä esitettyjen yksilöiden määrä vuosittaisesta pentumäärästä ->25%	Kannustetaan ja opastetaan koiran omistajia näyttelyihin.	Näyttelyissä esitettyjen yksilöiden määrä vuosittaisesta pentumäärästä 25%. Paremmin tietoa rodun yleisestä tasosta
Selvitetään patellaluksaation yleisyys. Kaikilla jalostukseen käytettävillä koirilla on virallinen polvitulos.	PEVISA, Joukkotarkastukset, kasvattajia ja koiranomistajia kannustetaan tarkastuksiin	Tarkastettujen yksilöiden määrä vähintään 10% vuosittaisesta rekisteröinnistä polvitarkastuksissa. Kaikilla jalostukseen käytettävillä koirilla on virallinen polvitulos. Polvitulokset paranevat tiedon ja oikeiden jalostusvalintojen lisääntyessä.
Selvitetään prcd-PRA:n yleisyys. Kaikki jalostukseen käytettävät koirat testataan ja sairaat koirat karsitaan jalostuksesta. Kantajia voi käyttää jalostukseen terveen koiran kanssa.	Joukkotarkastukset, kasvattajia ja koiranomistajia kannustetaan tarkastuksiin	Kaikki jalostukseen käytettävät koirat testataan prcd-PRA:n varalta, mikäli koira ei ole saanut ”cleared by parentage” statusta vanhempiensa kautta (huom. edellytyksenä polveutumisen varmistaminen)

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Jalostukseen pyritään käyttämään vain yksilöitä, joilla ei ole perinnöllisiä sairauksia tai vikoja ja jotka polveutuvat mahdollisimman terveiksi tunnetuista suvuista.

Eriyistä huomiota on kiinnitettävä seuraaviin perinnöllisiin ominaisuuksiin:

- luonne; Arkoja tai aggressiivisia ei saa käyttää jalostukseen.
- koko, ei liian suuri (yli 3,5kg) eikä liian pieni (alle 2,2kg).
- turkin laatu ei saa olla karkeaa, villavaa tai pumpulista, eikä väriltään hyvin tummaa / mustaa.

Lisäksi:

- suositellaan DNA-tunnistetta .
- mikäli koiralta on todettu napatyry, ei suositella jalostukseen.
- jos koira jättää kahdessa eri yhdistelmässä maksashuntti-jälkeläisen, ei sitä suositella käytettäväksi jalostukseen. Maksashuntti-koiraa itseään ei saa käyttää jalostukseen.
- sukusiitosprosentti ei saisi ylittää 6,25% laskettuna viidellä sukupolvella.
- suunnitellun yhdistelmän yhteenlaskettu patellaluksaatio-aste ei saa ylittää 2. Esimerkiksi yhdistelmän toisella osapuolella molemmat polvet 1.aste, niin toisen oltava terve. Lisäksi PEVISA-ehto.
- jalostukseen käytettävillä yksilöillä suositellaan tehtäväksi myös virallinen silmätarkastus.
- mikäli koiran on todettu sairastavan aseptista luunekroosia reisiluun päässä (Legg-Perthes), sitä ei saa käyttää jalostukseen.
- suositellaan PRA geenitestausta. Mikäli koiran on todettu sairastavan PRA:ta (silmän verkkokalvon surkastuminen), sitä ei saa käyttää jalostukseen. PRA:n kantajaa voi käyttää jalostukseen terveen koiran kanssa.
- mikäli koiran on todettu sairastavan jotain muuta vakavaa sairautta, sitä ei saa käyttää jalostukseen.
- vakavista sisäsiisteysongelmista kärsivää koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Yleisten suositusten lisäksi suositellaan että:

NARTTU:

- Ikä astutushetkellä vähintään 18 kk tai enintään 7 vuotta.
- nartulla on oltava vähintään palkinto ”erittäin hyvä” (EH) laatuarvostelussa SKL-FKK:n hyväksymästä koiranäyttelystä tai **jalostustarkastuksesta hyväksytty, laatuarvostelussa ”erinomainen”**.
- narttu ei saisi olla yli 4-vuotias ensimmäisessä astutuksessaan.
- alle 2,2-kiloista tai yli 3,5-kiloista (pieni- tai suurikokoista) narttua ei tule käyttää jalostukseen.
- kiinnitettävä huomiota normaaliin synnytykseen elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.
- **Nartun edellisestä pentueesta tulee olla kulunut vähintään 10 kuukautta palautuakseen synnytyksestä. Tätä tiheämpi pennutus sallitaan alle 8-vuotiaalle nartulle yhden kerran ilman poikkeuslupaa. Tällöin seuraavan synnytyksen väli on oltava vähintään vuosi.**

UROS:

- uroksella on oltava vähintään palkinto laatuarvosanalla ”erittäin hyvä” (EH) SKL-FKK:n hyväksymästä koiranäyttelystä tai tai jalostustarkastuksesta hyväksytty, laatuarvostelussa ”erinomainen”.
- Ikä astutushetkellä vähintään 12kk
- siitokseen ei suositella suurikokoista urosta (yli 3,5kg).
- geenipohjan kaventumisen välttämiseksi pyritään noudattamaan yleistä suositusta, että uroksen jälkeläismäärä neljän vuoden jaksoissa ei ylitä 5 % vuotuisesta rekisteröintimäärästä. Uroksen kokonaisjälkeläismäärä ei saisi ylittää 45 pentua.
- kiinnitettävä huomiota normaaliin pariutumiseen elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Populaation kokonaistila ja rakenne:

Rodun populaation kokonaistila ja rakenne ovat kapealla pohjalla. Tehollinen populaatio on todennäköisesti pieni koska sukupolvitiedot ovat tuontikoirien osalta todennäköisesti puutteelliset. Kasvattajat ovat aktiivisia tuomaan uusia koiria ulkomailta useista eri maista, mikä on hyvä geenipohjaa ajatellen. Yhdistys kannustaa myös jatkossa kasvattajia tuomaan uusia linjoja Suomeen ja laajentamaan populaatiota. Kannustetaan kasvattajia käyttämään myös kotimaisia koiria laajemmalla jalostuspohjalla.

Luonne:

Yorkshireterrierin tulee olla valpas, älykäs ja tasapainoinen. Pyritään kiinnittämään huomiota jalostukseen käytettyjen koirien luonteisiin sekä muistuttamaan ulkomuototuomareita kiinnittämään enemmän huomiota arvosteltavien koirien käytökseen. Arkoja tai aggressiivisia ei saa käyttää jalostukseen.

Terveys:

Rodun terveydellinen tilanne on nykytiedon mukaan hyvä. On kuitenkin tehtävä tutkimusta terveyden tilastollista arviointia varten. Yhdistys kannustaa koiranomistajia aktiivisesti tutkituttamaan koiriaan. Ei etsitä erityisiä sairauksia, vaan pyritään kartoittamaan kattavasti populaation terveystilanne ja hyödyntämään tietoja jalostuksessa. Yhdistys tekee terveystkyselyitä ja julkaisee niitä koosteena. Yhdistys organisoii polvien joukkotarkastuksia. Rodulla on voimassaoleva PEVISA-ohjelma.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Populaatio

Vahvuudet: - Käyttämätöntä jalostusmateriaalia on -Uudet tuontikoirat	Heikkoudet: - Ollut voimakasta matadorijalostusta, jota on edelleen - Vaikea löytää sopivaa jalostusmateriaalia
Mahdollisuudet: - Uuden siitosmateriaalin hankinta on helppoa useista maista - Siirtospermaa ulkomailta - Jalostustarkastuksilla voidaan löytää uutta jalostusmateriaalia	Uhat: - Pentuekoot pienet, mikä hidastaa uusien sukupolvien tuloa. Tämän vuoksi pentueista saadaan vain vähän siitosmateriaalia - Tuontikoirien taustoista ei välttämättä riittävästi tietoa - Tuontikoirien mahdollisesti tuomat perinnölliset sairaudet leviävät nopeasti pienessä kannassa

Luonne:

Vahvuudet: - Pääosin luonteet ovat hyviä	Heikkoudet: - Arasti käyttäytyviä ja aggressiivisia koiria on ja niitä käytetään jalostukseen - Luonteiden arviointi hankalaa
Mahdollisuudet: - Luonteiden säilyminen hyvänä todennäköistä, kunhan kasvattajia ja omistajia informoidaan rodun todellisesta luonteesta - Käyttäytymisen jalostustarkastus	Uhat: - Vaarana on, että rodunomainen luonne katoaa, terrierimäisyys häviää

Terveys:

Vahvuudet: - Pääosin terve rotu - Normaali, liioittelematon rakenne	Heikkoudet: - Hampaat (hammaskivi ja hammaspuutokset), hampaiden vaihtuminen - Patellaluksaation yleisyyteen pitää kiinnittää huomiota jalostuksessa - Terveystietojen saatavuus ulkomaisilta koirilta heikkoa
Mahdollisuudet: - Terveystilannetta voidaan seurata kyselyillä - Geenitestien yleistyminen - Kasvattajat terveystarkastavat aktiivisesti jalostusmateriaaliaan ja ovat vastuuntuntoisia	Uhat: - Patellaluksaation, Legg-Perthesin ja maksashuntin lisääntyminen rodussa - Prcd-PRA:n esiintyminen rodulla maailmalla - Perinnöllisten sairauksien esiintyminen lisääntyy rodussa

Rakenne:

Vahvuudet: - Hyvät yksilöt ovat Suomessa erinomaisia	Heikkoudet: - Ulkomuodollisesti kanta on erittäin kirjava - Koko ja turkin laatu vaihtelevat - Koirien heikot etuosat ja tästä johtuvat puutteet liikkeissä - Luisut lanneosat
Mahdollisuudet: - Hyvän tason säilyttäminen on mahdollista - Tuomarien kouluttaminen ensisijaisen tärkeää	Uhat: - Kasvattajat eivät tiedosta tai välitä ongelmista - Trendit (kippurahännät, lyhyet kuonot, korkeat & isot koirat)

Yhteenveto:

Vahvuudet: - Suhteellisen ongelmaton rotu - Yhdistys toimii aktiivisesti jäsenistön ja rodun eduksi	Heikkoudet: - Yhdistyksen jäsenistön passiivisuus - Pentueista hyvin pieni osa on JTO:n suositusten mukaisia yhdistelmiä - Vaativa turkinhoito - Hampaat
Mahdollisuudet: - Uusilla kasvattajilla hyvät mahdollisuudet tulla mukaan - Populaatio laajenee - PEVISA	Uhat: - Suuri osa jalostusyhdistelmistä tapahtuu jalostussuosituksia huomioimatta. Tähän toimintaan on yhdistyksellä rajalliset vaikutusmahdollisuudet - Matadorijalostus - Patellaluksaation yleistyminen

6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Seuraavien vuosien aikana on tarkoitus kartoittaa rodussa esiintyviä sairauksia. Jäsenistölle on tarkoitus lähettää uusi terveystarkastus. Samoin kartoitetaan rodun rotumääritelmän mukainen yleistilanne erityisesti koon ja turkin laadun suhteen.

Toteutumista seurataan yhdistyksen tekemillä tilastoilla, jotka julkaistaan lehdissä ja/tai internetissä.

Taulukko 13

Vuosi	2027	2028	2029	2030	2031
Toimenpide	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla Terveystarkastuksilla. - Jalostustarkastusten tarjoaminen - Terveystarkastus	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla Terveystarkastuksilla. - Jalostustarkastusten tarjoaminen - Terveystarkastuksen tulosten kokoaminen ja julkistaminen	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla Terveystarkastuksilla. - Jalostustarkastusten tarjoaminen - PEVISA ohjelman tarkastelu terveystilanteen ja terveystarkastuksen mukaan ja mahdollinen päivitys	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla Terveystarkastuksilla. - Jalostustarkastusten tarjoaminen - Uuden JTO:n tekeminen aloitetaan Uuden PEVISA:n hakeminen aloitetaan	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla Terveystarkastuksilla. - JTO:n ja PEVISA:n vieminen SKKY:lle ja Kennelliittoon

7. LÄHTEET

Kirjalliset lähteet:

Gordon, Bennett: The Complete Yorkshire Terrier (rodun taustatiedot)
 Mäki, Katariina: Vain monimuotoinen koirarotu selviää, 2007. Sukulaisuussuhteesta sukusiitokseen, 2000.
 Birgitta Wikström: Koiran sairaudet (1993) ja ELL Ulla Eskelisen luento
 The Kennel Club: Population analysis of the Yorkshire terrier breed

Sähköiset lähteet:

FCI-nettisivut
 Suomen Kennelliiton nettisivut
 Koiranet jalostustietokanta
 Svenska Yorkshireterriersällskapet-nettisivut
 Ruotsin kennelliitto, https://hundar.skk.se/hunddata/hund_sok.aspx
 Viron kennelliitto, <https://register.kennelliitt.ee>
 Yorkshireterrieri ry, <https://www.yorkshireterrieri.fi/terveyskyselyt>
 MTT Katariina Mäki 5.8.2013, <http://www.kennelliitto.fi/sukusiitos>
 AKC <https://www.akc.org/most-popular-breeds/>
 The Kennel Club, https://www.thekennelclub.org.uk/media/686624/yorkshire_terrier.pdf
 ELT AnuLappalainen, 8.11.2016,
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/polv>
[ilumpion-sijoiltaanmeno-patellaluksaatio](https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/ilumpion-sijoiltaanmeno-patellaluksaatio)
<https://jalostus.kennelliitto.fi>
 Sari Jalomäki, Elina Pietilä ja Päivi Vanhapelto, 9/2016,
<https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi-yleisimmat-silmasairaudet>
 ELL Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma,
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koiran-sydansairaudet-ja-niiden-diagnostiikka>
 ELL Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma,
<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koiran-atopia>
 Evidensia, <https://evidensia.fi/hoitovinkit/koiran-epilepsia/>
 ELL Mari Koljonen, 2009,
 ELL Mari Koljonen, 2019,
 Wikipedia, https://en.m.wikipedia.org/wiki/Yorkshire_Terrier

7. LIITTEET

LIITE 1 TERVEYSKYSELY 2022 S .53-85

YORKSHIRENTERRIERI RY:N TERVEYSKYSELY 2022

Tarja Gynther, Tanja Mäkinen ja Sari Lahtinen

Taustatietoja

Edellinen terveystarkastus toteutettiin vuonna 2018. Tulokset julkaistiin lehdessä 1/2019.

Tämän ja edellisen kyselyn vastaukset ovat vertailukelpoisia keskenään.

Terveystarkastukseen 2022 saatiin tietoja kaikkiaan 212 koirasta. Tulokset julkaistiin lehdessä 2/2023.

Terveystietoja voidaan tarkastella vain populaation asteella, sillä yksittäisiä koiran tietoja ei kyselyssä eritellä. Kysely on vastattu anonyyminä, jotta vastaukset antaisivat mahdollisimman kattavan ja luotettavan arvion rodun terveystilanteesta. Kyselyssä on mukana sellaiset koirat, jotka ovat olleet elossa edellisen kyselyn päättymisen jälkeen. Näin voimme tarkastella populaatiossa mahdollisesti

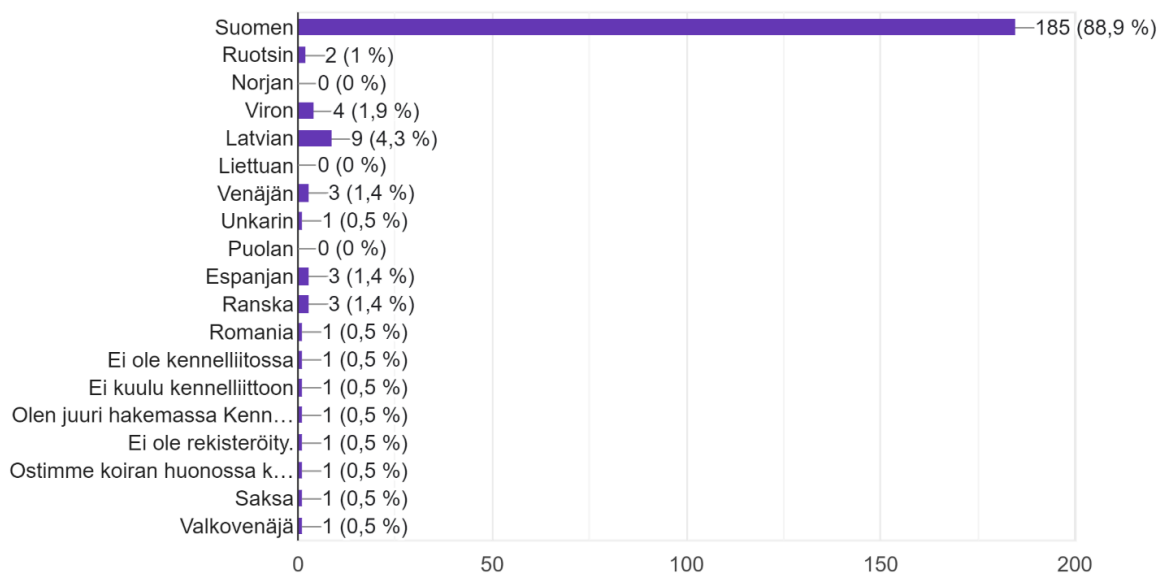
tapahtuvia terveystuutoksia.

Kaikkien kaavioiden ilmoittamia prosenttiarvoja on tarkasteltava kyseiseen kysymykseen annettujen vastausten määrän mukaisesti. Teksteissä on laskettu myös prosenttiosuuksia kaikkien vastausten suhteen (212 kpl).

Yleiskysymykset 1 - 29

1. Minkä maan Kennelliittoon koirasi on rekisteröity?

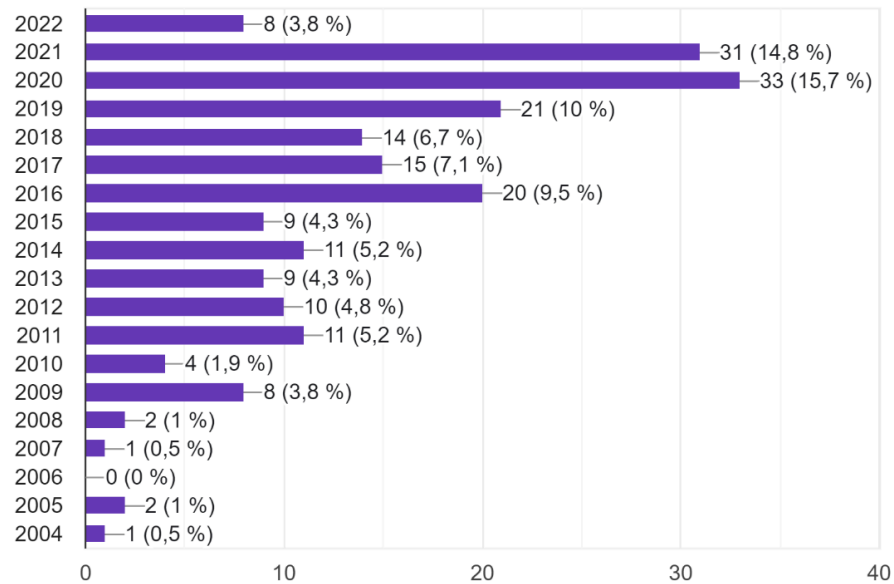
208 vastausta

Tässä näette luvuittain mihin maihin 208 vastanneet koirat ovat rekisteröity. 5 koiraa niistä on rekisteröimätöntä eli 203 rekisteröityä on vastannut. 185 Suomen Kennelliittoon joka on 88,9 % vastanneista.

2. Koirasi syntymävuosi?

210 vastausta

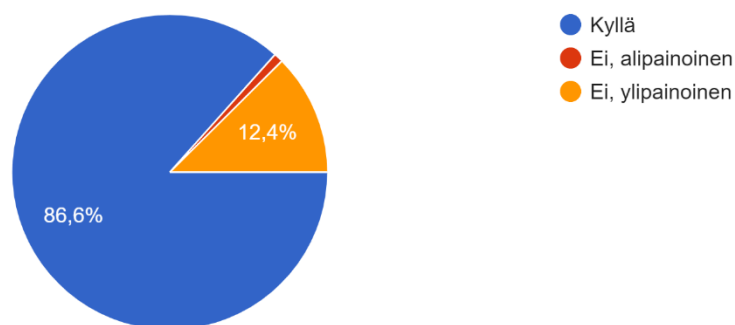
3. Koirasi paino nyt?

210 vastausta

Kyselyyn vastanneiden koirien paino on keskimäärin 3,57kg. Painot olivat väliltä 1,5kg ja 8 kg.

4. Onko koirasi ihannepainossa?

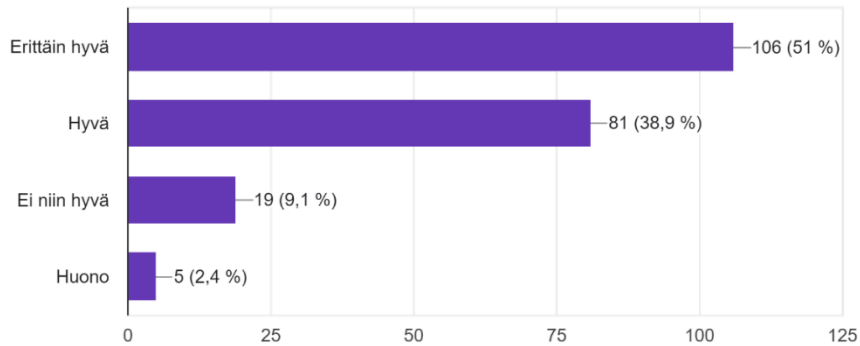
209 vastausta

Kyselyyn vastanneista koirista 181 koiraa eli 86,6 % on ilmoitettu olevan ihannepainossa, 2 koiraa eli 1 % alipainoisia ja 26 koiraa eli 12,4 % ylipainoisia.

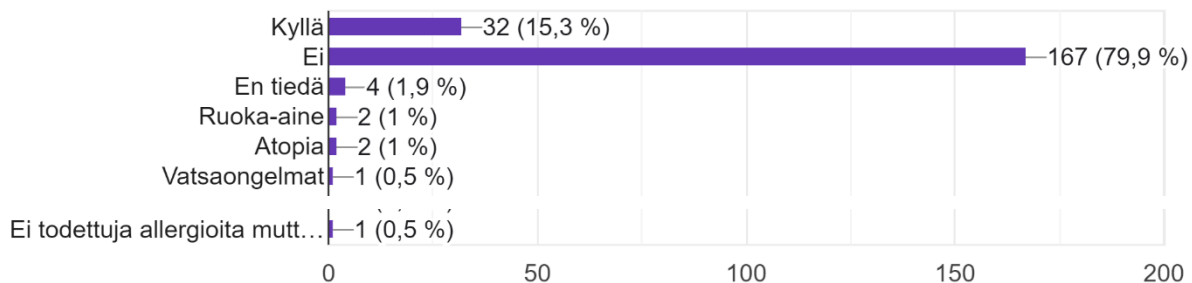
5. Millaiseksi arvioit koiran terveydentilan?

208 vastausta

6. Onko koirallasi ollut aiemmin, tai onko sillä nyt allergiaa?

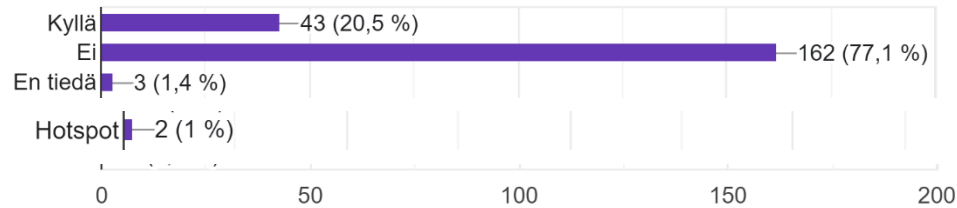
209 vastausta

Vastanneilla koirilla ei ollut allergiaa 167 koiralla eli 79,9 % ja oli allergiaa 32 koiralla eli 15,3 %. 4 koiran kohdalla ei tietoa eli 1,9 . 2 koiralla ruoka-aine allergiaa 1 % ja 2 koiralla atopiaa 1 %. 1 koira 0,5 % ei todettuja allergioita mutta sai kesällä allergisen ihoreaktion jostain sekä aina ollut herkkävatsainen. Ruoka-aineista viljat, kana ja nauta allergisoivat useimmilla.

7. Onko koirallasi ollut aiemmin, tai onko sillä nyt kutinaa tai iho-oireita?

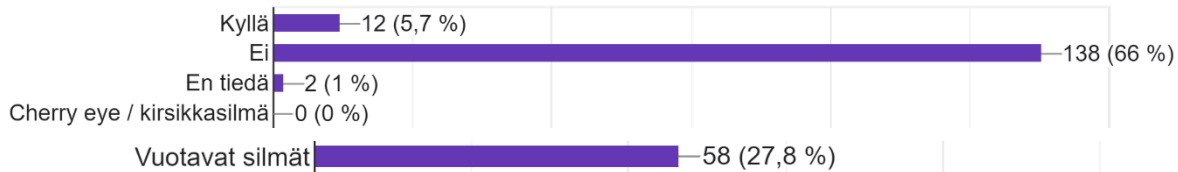
210 vastausta

Kutinaa ei ole 162 koiralla eli 77,1 %, kutinaa on 43 koiralla 20,5 %, 3 koiralla ei tiedetä onko vai ei kutinaa 1,4% ja 2 koiralla on ollut Hotspot 1 %. Ne kellä oli kutinaa vastasivat: Atopiaa, kuiva iho, hilseilyä talven jäljeltä, idiopaattinen seborrea, hiivatulehdusta 2 koiralla, 1 koira kesäisin kutisee.

8. Onko koirallasi silmäsairauksia / ongelmia silmissä?

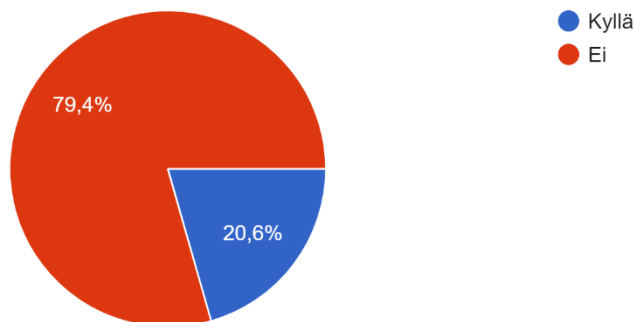
209 vastausta

Koirilla on ollut kuivasilmäisyyttä, useita silmätulehduksia, harmaakaihi, rähmivät silmät joihin päivittäin silmälääke, kuivat silmät, distichias, 1 koiralla cornean dystrofia, 1 koiralta 2 kertaa leikattu silmäluomesta hyvänlaatuinen kasvain, 1 koiralla puutteellinen kyynelkanavan aukko.

9. Onko koiralle tehty virallinen silmätutkimus?

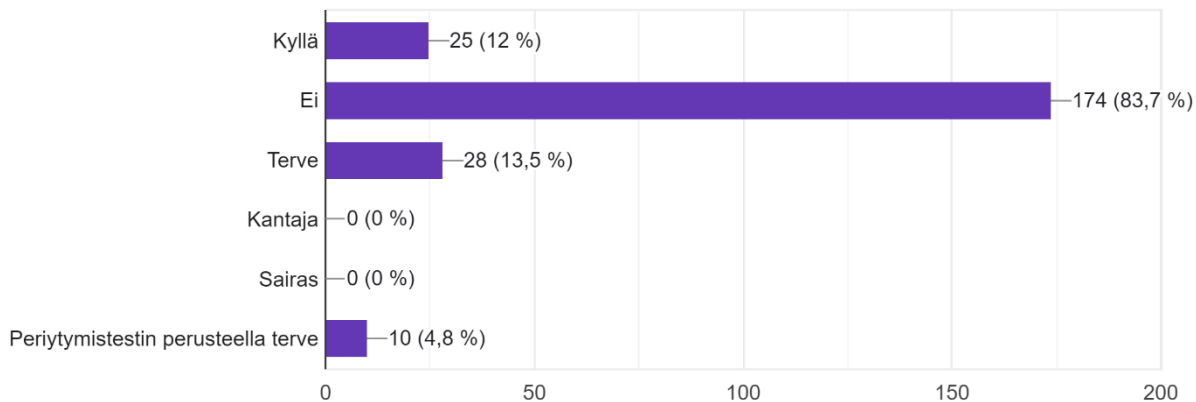
209 vastausta

166 koiralla 79,4 % ei ole tehty virallista silmätutkimusta ja 43 koiralle 20,6 % on tehty.

9.1. Onko koirallesi tehty prcd-PRA geenitesti?

208 vastausta

Suurimmalla osalla koirista ei ole tehty prcd-PRA geenitestiä 83,7 %. Kantajia ei ole vastauksissa, vaikka niitä tiedetään olevan useita Suomessakin, edellisessä terveystarkastuksessa oli 3 kantajaa. prcd-PRA testi on tehty 25 koiralle 12 %, vaikka terveitä ilmoitetaan olevan 28 koiraa?

10. Onko koirallasi ongelmia korvissa?

209 vastausta

Korvatulehduksia 3 koiralla, hiivatulehduksesta 6 koiralla, 1 koiralla toisessa korvassa rakennevika ja kuulon heikentyminen sekä herkkä korvatulehduksille ja kuiva korvainen. 1 koiralla ahtaat korvakäytävät, ollut korvatulehduksia. Hiivatulehduksia 2 koiralla.

11. Onko koirallasi muita infektioita?

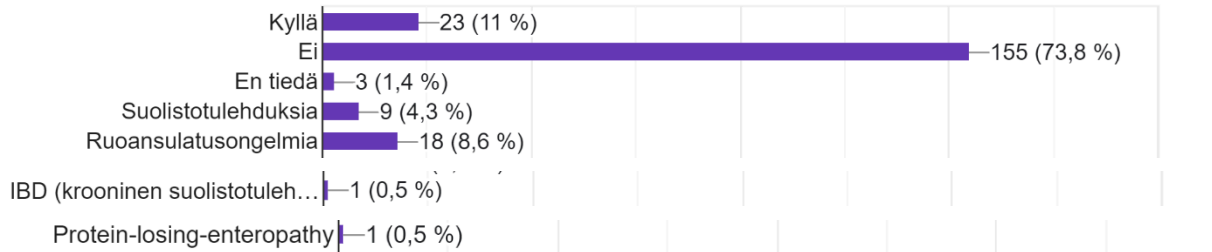
97 vastausta

94 koiralla ei ollut muita infektioita.

3 koiralla oli muita infektioita, ne olivat joko hammastulehduksia tai tassutulehdus, atopiaan liitännäinen.

12. Onko koirallasi vatsan tai suoliston ongelmia?

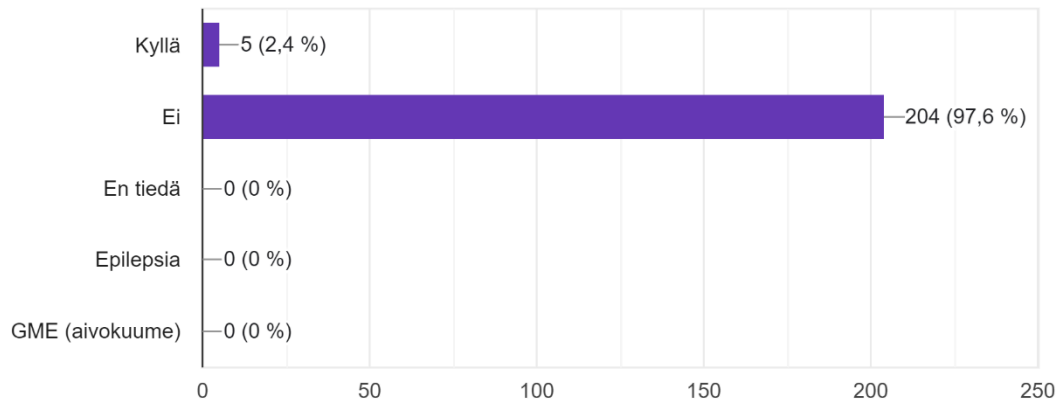
210 vastausta

7 koiralla ilmeni närästyä, 14 koiralla ruokahaluttomuutta, 3 koiralla ripulia ja oksentelua, 2 koiraa oli herkkävatsaista.

12. Onko koirallasi (ollut) kouristuksia tms:

209 vastausta

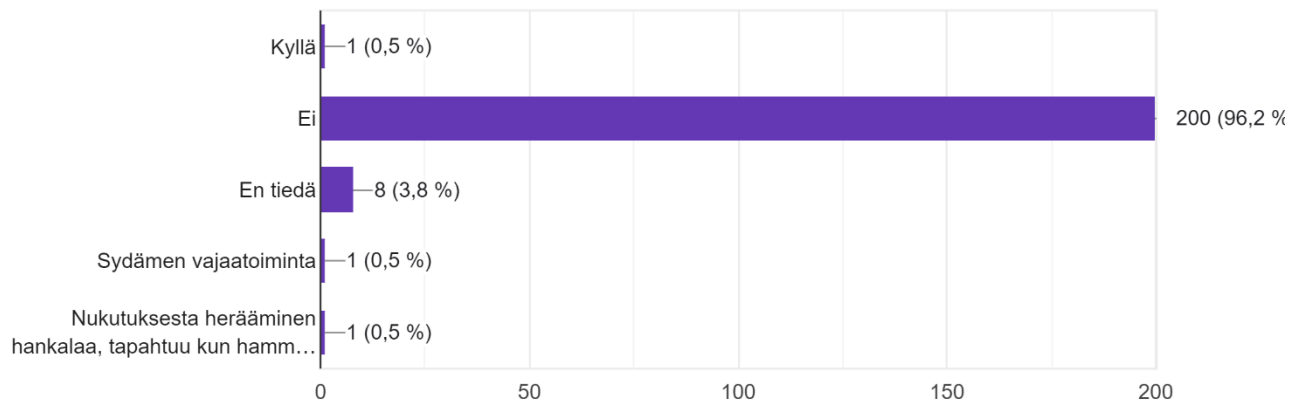
13.1. Jos vastasit kyllä, tarkenna tarvittaessa tässä kohdassa

4 vastausta

- Epilepsia.
- Joskus pentuna oli ainakin yksi kouristus.
- Jos oksentaa, niin kouristuttaa samalla.
- Muutaman kerran kaatunut yhtäkkiä ulkona.
- Koirani on saanut yhden kerran epileptisen kohtauksen, käytetty eläinlääkärissä, ei todettu sairauksia.
- Ei lääkitystä käytössä

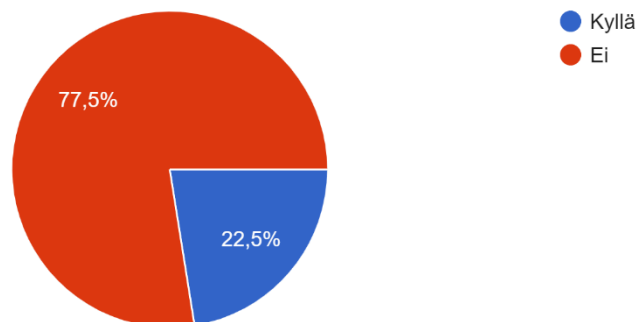
14. Onko koirallasi sydänongelmia?

208 vastausta

14.1 Onko koirallesi tehty virallinen sydäntutkimus?

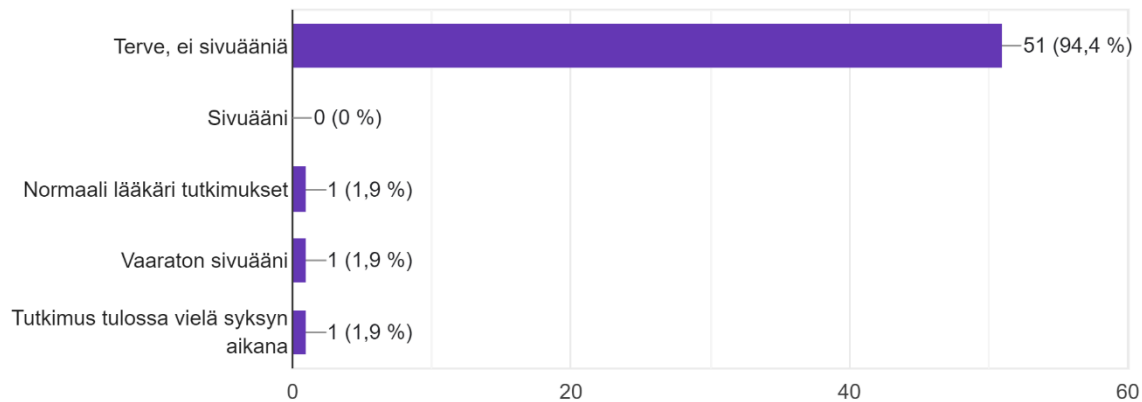
209 vastausta

162 vastausta 77,5 % ja 47 kyllä vastausta 22,5 %

14.2 Jos vastasit kyllä, niin mikä oli sydäntutkimuksen tulos?

54 vastausta

15. Onko koirallasi (ollut) ongelmia keuhkoissa tai hengityksessä? Jos on, tarkenna kohdassa "Muu"

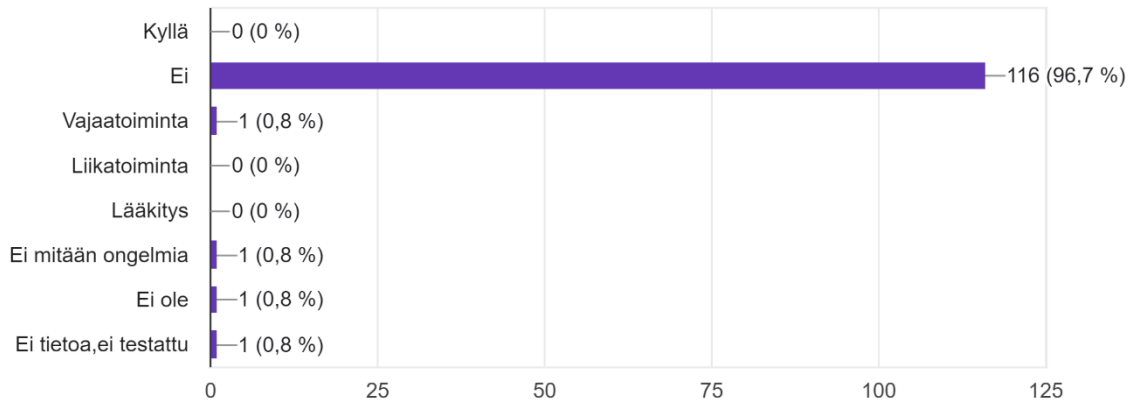
209 vastausta

Näiden lisäksi 2 koiralla todettu yskimistä, 2 koiralla kuorsausta, 6 koiralla röhkimistä, 3 koiralla reverse sneezing -kohtauksia, 1 koiralla nestettä keuhkoissa ja 1 koiralla rauhoitettuna hengityskatkoksia.

16. Onko koirallasi kilpirauhasen ongelmia?

120 vastausta

1163 yksittäistä ei vastausta joista 1 vastaus kyllä: Vajaatoiminta

17. Onko koirallasi kasvaimia? Jos on, tarkenna kohdassa "Muu"

207 vastausta

5 koiralla ollut nisäkasvaimia, 1 koiralla pieni kyhmy kyljessä, 1 koiralla luumun kokoinen patti hännässä, 1 koiralla ollut rasvapatteja, ja 1 koiralla pernan liikakasvua.

18. Onko koirallasi luusto tai nivelongelmia? Jos on, tarkenna kohdassa "Muu"

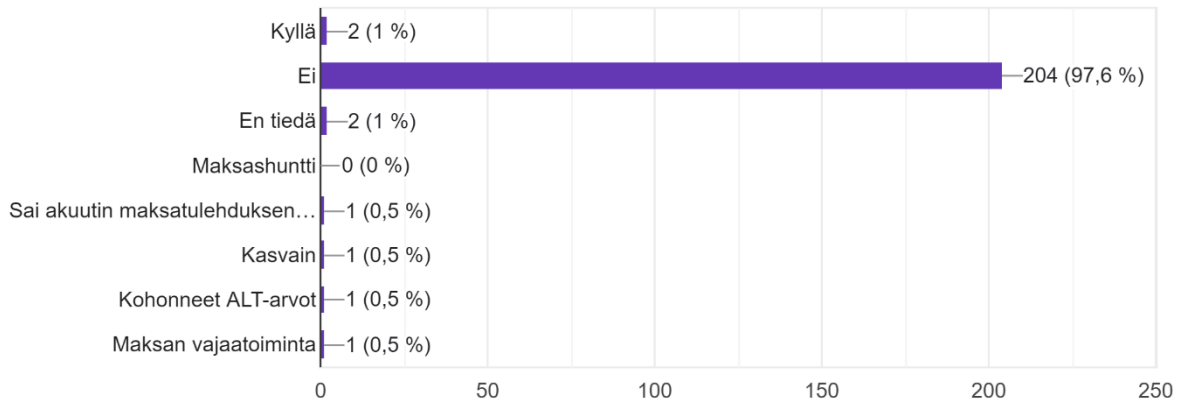
207 vastausta

22 koiralla todettu patellaluksaatiota, 6 koiralla nivelrikkkoa, 1 koiralla lonkkaniveldysplasia, 2 koiralla välilevynpullistuma, 1 koiralla Legg-Perthes, 2 koiralla löysät lonkat, 1 koiralla ongelmia takajalkojen ristisiteissä.

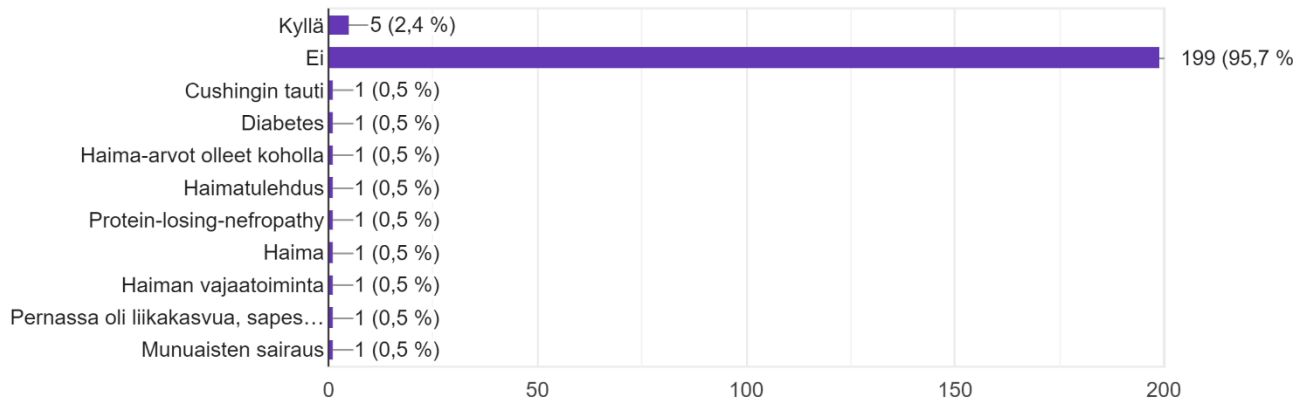
19. Onko koirallasi maksasairauksia? Jos on, tarkenna kohdassa "Muu"

209 vastausta

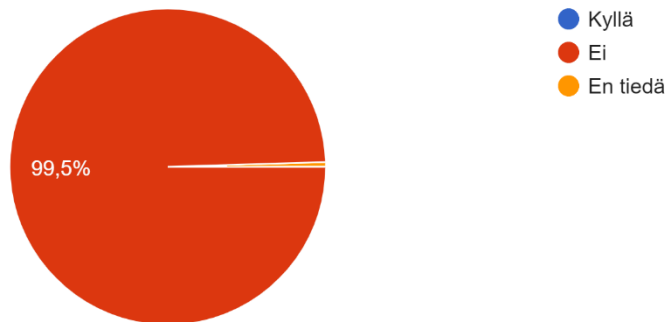
20. Onko koirallasi ongelmia muissa sisäelimissä? Jos on, tarkenna kohdassa "Muu"

208 vastausta

21. Onko koirallasi virtsakiviä?

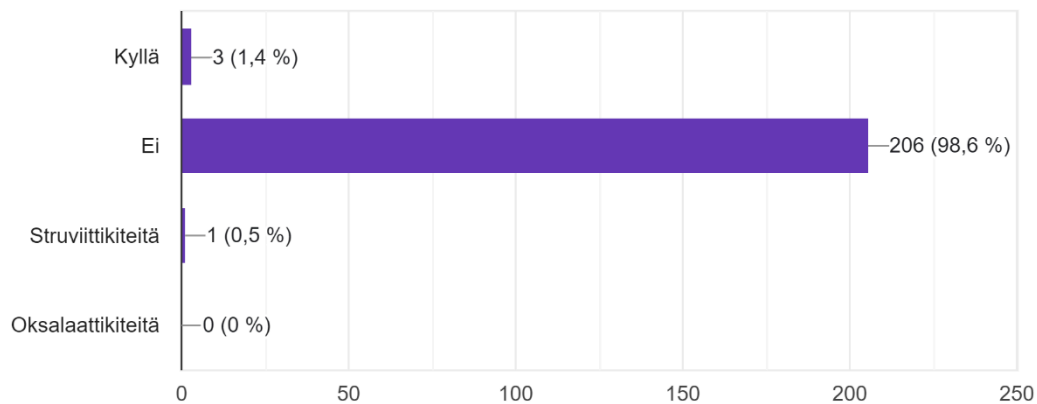
209 vastausta

208 koiralla ei ole virtsakiviä, 1 koiran kohdalla ei ole tietoa.

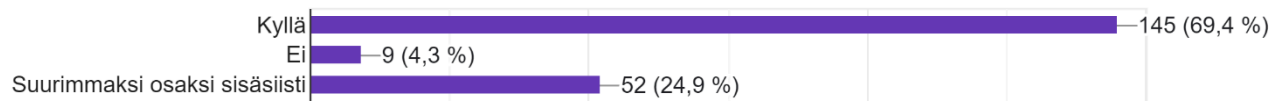
22. Onko koirallasi virtsakiteitä?

209 vastausta

23. Onko koirasi sisäsiisti? Voit tarkentaa kohdassa "Muu"

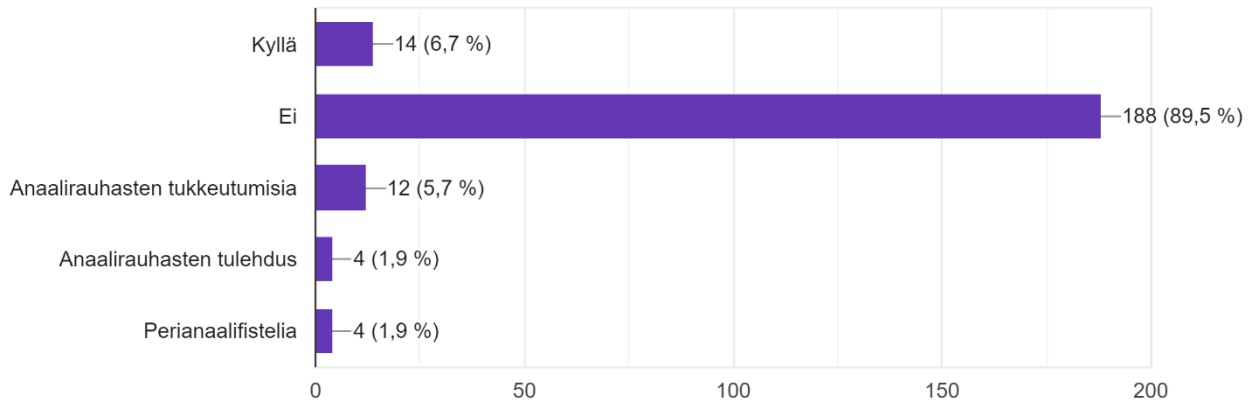
209 vastausta

7 koiraa pissaa alustalle, 5 koiraa merkkaillee, 1 leikatulla narttulla pidätys ongelmia iän myötä, 1 koiralle 1 koiralla virtsakiteet aiheuttaa ajoittain sisälle pissaamista ja 1 koira pissaa ajoittain sänkyyn johon aloitettu lääkitys.

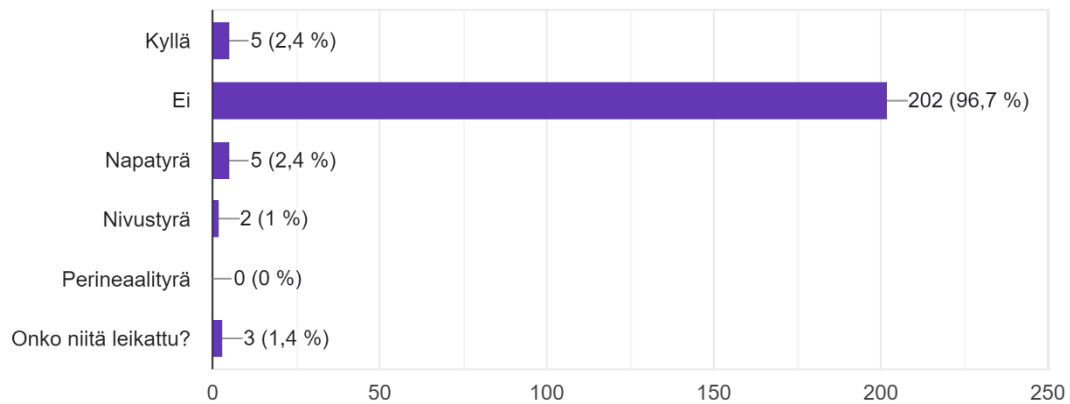
24. Onko koirallasi anaalirauhasongelmia?

210 vastausta

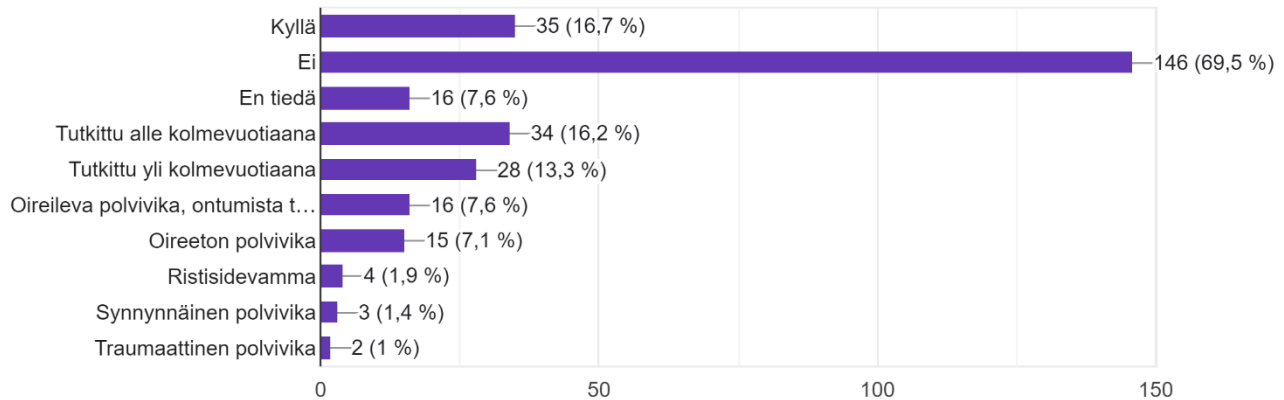
25. Onko koirallasi tyriä?

209 vastausta

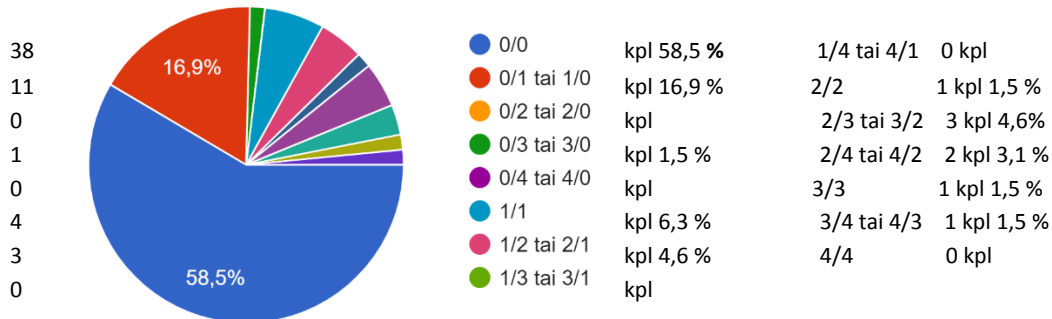
26. Onko koirallasi polvivika / luksoiva patella?

210 vastausta

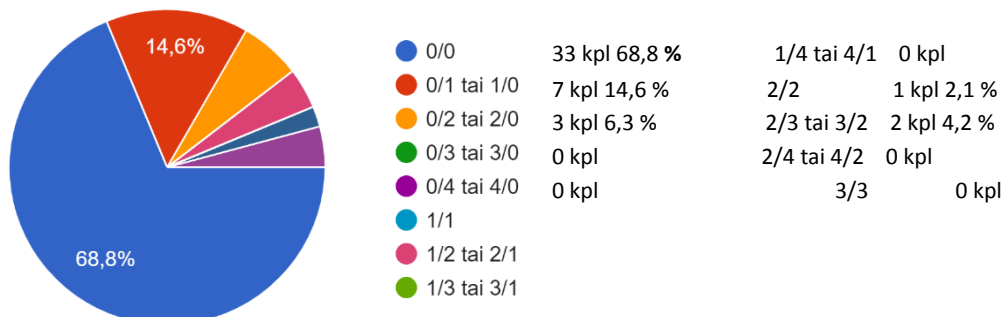
26.1 Jos koiraltasi on virallisesti tutkittu polvinivelet, kerro tulos ALLE kolmevuotiaan

65 vastausta

26.2 Jos koiraltasi on virallisesti tutkittu polvinivelet, kerro tulos YLI kolmevuotiaana

48 vastausta

0 kpl	3/4 tai 4/3	0 kpl
2 kpl 4,2 %	4/4	0 kpl
0 kpl		

26.3 Jos koiraltasi on tutkittu polvet epävirallisesti, kerro tulos vastaavilla lukemilla kuten edellä ja tulos ALLE kolmevuotiaan ja YLI kolmevuotiaana

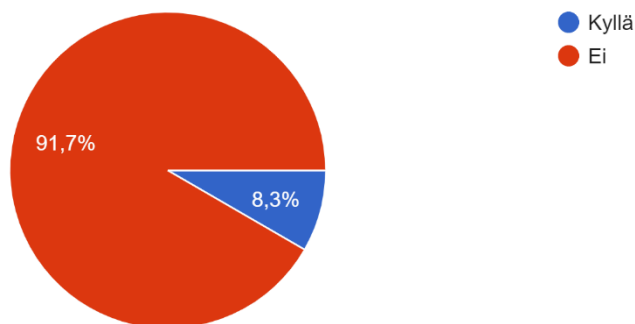
22 vastausta

Vastauksien yhteenveto : Eli mukaan väljyyttä on

0/0 yli 3-vuotiaana
 Alle 3-vuotiaana molemmat polvet 3/4
 1/1 -> 2/2
 Yksi polvi alle kolmevuotiaana on 1 /2
 3/4
 2/4 oikea, 3/4 vasen
 0/0, 0/0
 1/4
 3/2
 Alle 2 vuotiaana 0/2, jolloin polvi leikattu.

27. Onko koiraltasi kirurgisesti korjattu polvinivelvika / luksoiva patella?

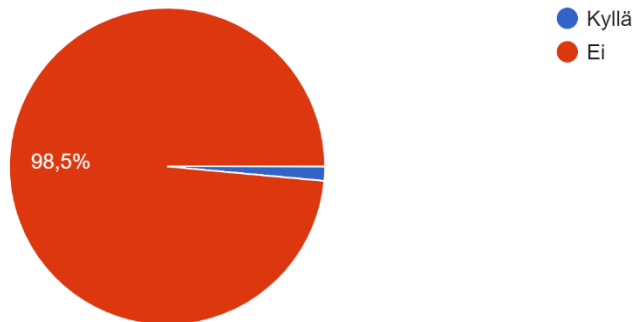
204 vastausta

187 koiralla 91,7 % ei ole kirurgisesti korjattu ja 17 koiralla 8,3 % on kirurgisesti korjattu polvinivelvika.

28. Onko koirallasi todettu lonkkanivelen sairaus?

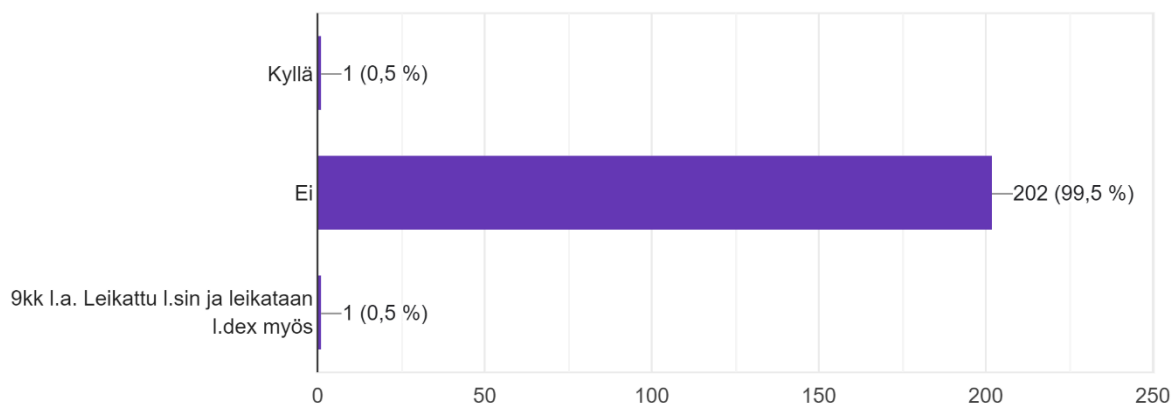
205 vastausta

202 koiralla ei ole todettu ja 3 koiralla 1,5 % on todettu lonkkanivel sairaus.

29. Onko koirallasi todettu Legg-Perthes? Jos on, niin tarkenna kohdassa "Muu" missä iässä ilmeni ja onko leikattu.

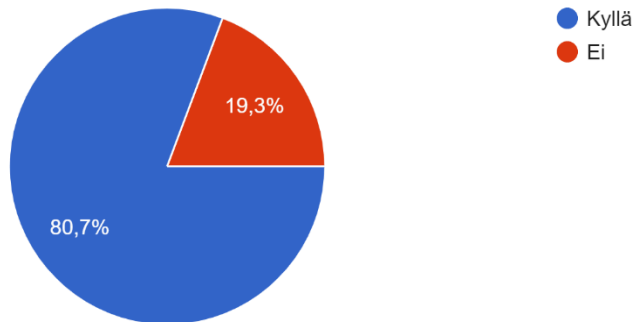
203 vastausta

Uroksiin liittyvät kysymykset 30 – 35

30. Onko uroskoirallasi kaksi kivistä kivespussissa?

83 vastausta

67 koiralla 80,7 % on ja 16 koiralla 19,3 % ei ole kahta kivistä kivespussessa.

31. Jos vastasit "Ei" ylläolevaan kysymykseen, ilmoita onko sillä yksi tai ei yhtään kivistä

16 vastausta

Yksi kives kuudella vastanneen koiralla, joista kolmella ei toinen kives laskeutunut ja leikattu kivekset.

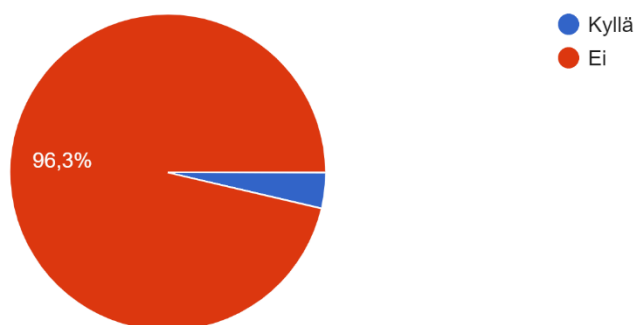
Yhdellä koiralla 1 kives ja 1 seilaava.

Yhdellä vastanneen koiralla kaksi kivistä ja yhdellä normaalit.

Viidellä koiralla kivekset leikattu.

32. Esiintyykö uroskoirallasi eturauhasongelmia?

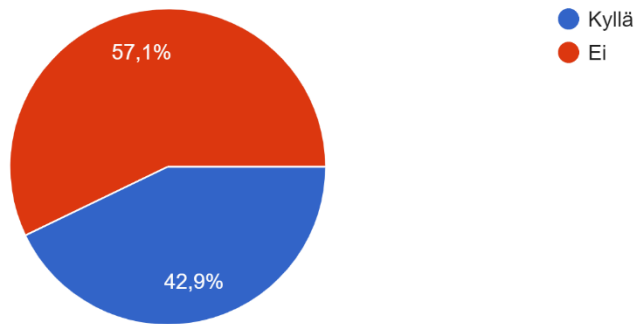
82 vastausta

79 koiralla 96,3 % ei esiinny ja 3 koiralla 3,7 % esiintyy eturauhasongelmia.

33. Onko uroskoirasi kastroidu?

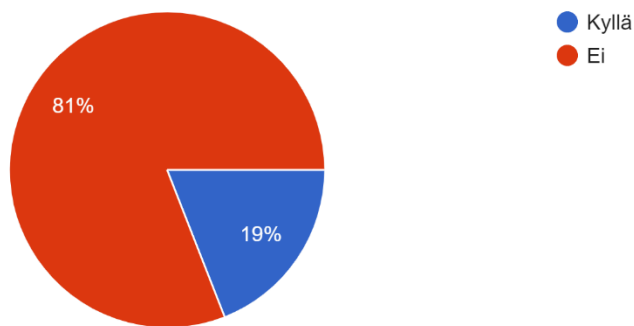
84 vastausta

48 koiraa 57,1 % ei ole kastroitu ja 36 koiraa 42,9 % on kastroitu.

34. Onko urostasi käytetty jalostukseen?

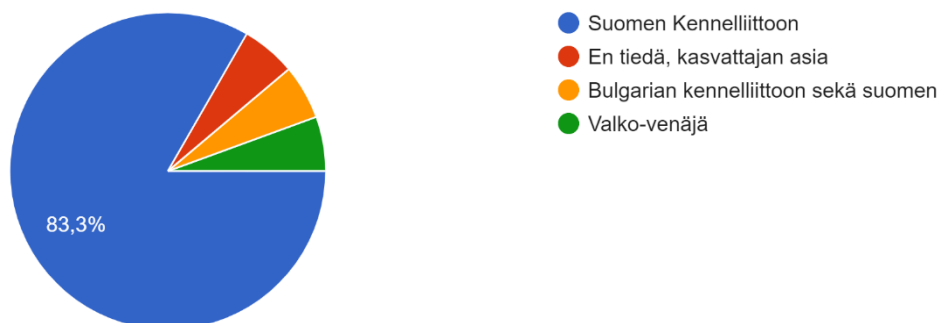
84 vastausta

68 koiraa 81 % on käytetty ja 16 koiraa 19 % ei ole käytetty jalostukseen.

35. Jos vastasit "Kyllä", rekisteröitiinkö pennut Suomen kennelliittoon tai muuna(minkä) maan kennelliittoon?

18 vastausta

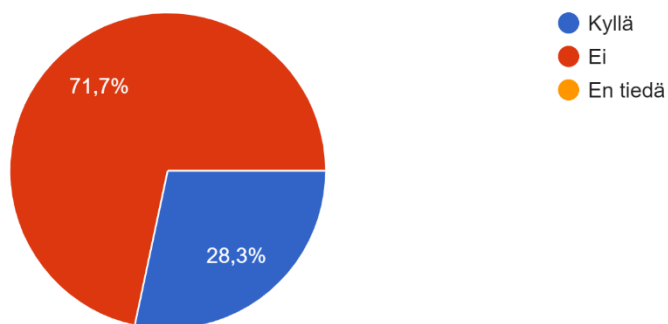

15 pentuetta 83,3 % rekisteröitiin Suomen Kennelliittoon. 1 pentue 5,6 % ei tietoa, on kasvattajan asia.
1 pentue 5,6 % rekisteröitiin Bulgarian sekä Suomen Kennelliittoon. 1 pentue rekisteröitiin Valko-Venäjän Kennelliittoon.

Narttuihin liittyvät kysymykset 36 – 43

36. Onko nartullasi ollut pentueita?

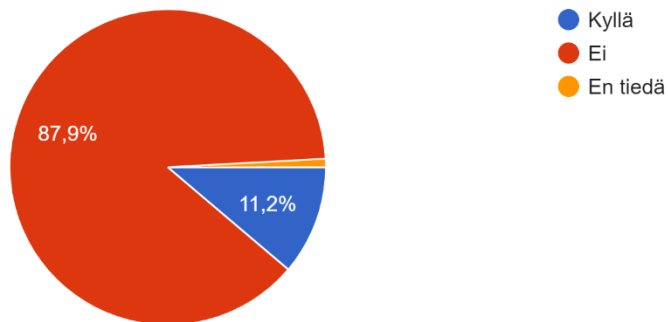
127 vastausta

36 koiralla 28,3 % on ollut pentue ja 91 koiralla 71,7 % ei ole ollut pentueita.

37. Onko narttusi keisarileikattu?

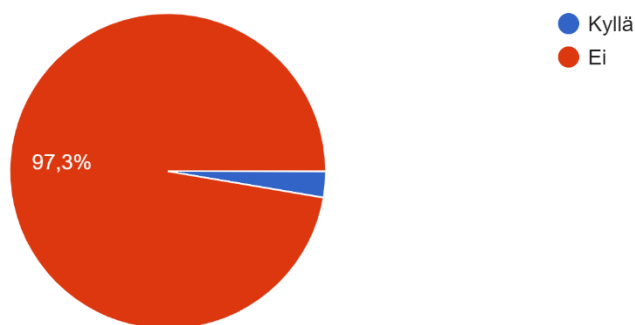
116 vastausta

102 koiraa 87,9 % ei ole keisarileikattu ja 13 koiraa 11,2 % on keisarileikattu.

38. Onko nartullasi ollut kuolleena syntyneitä pentuja?

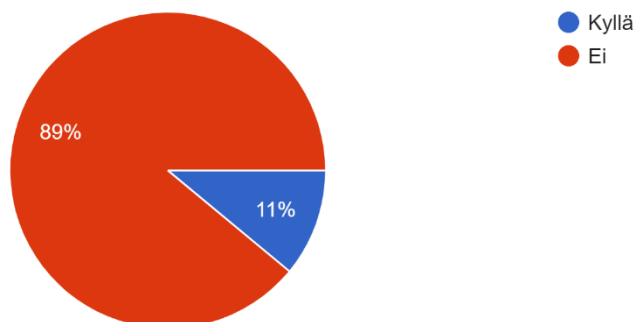
112 vastausta

109 koiralla 97,3 % ei ole ollut ja 3 koiralla 2,7 % on ollut kuolleena syntyneitä pentuja.

39. Onko narttusi joskus jäänyt tyhjäksi astutuksen jälkeen?

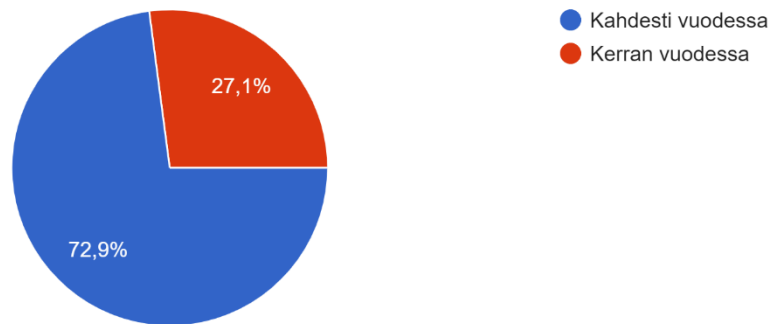
100 vastausta

89 koiraa ei ole jäänyt tyhjäksi ja 11 koiraa 11 % on jäänyt tyhjäksi astutuksen jälkeen.

40. Kuinka usein nartullasi on juoksu?

96 vastausta

70 koiralla 72,9 % on kahdesti vuodessa ja 26 koiralla 27,1, % on kerran vuodessa juoksu.

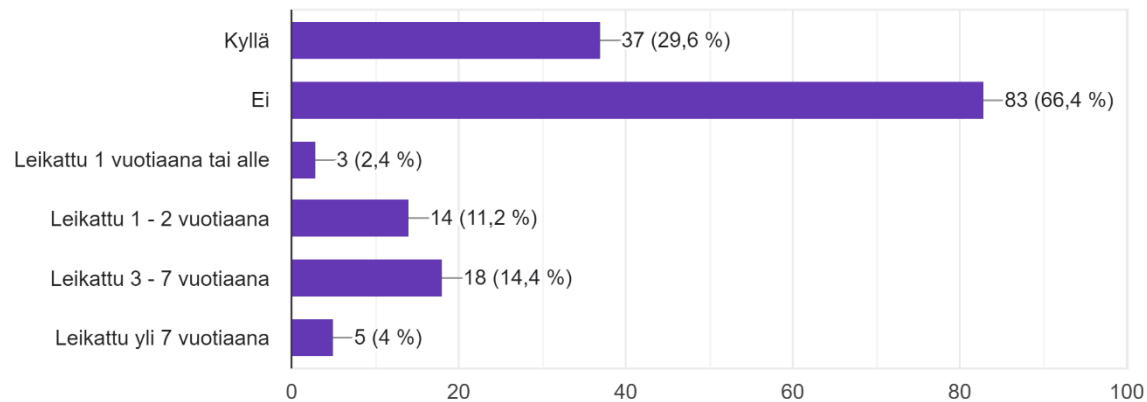
41. Missä iässä juoksut alkoivat?

107 vastausta

Vastanneiden koirista suurimmalla osalla juoksut alkoivat 12kk iässä. Nuorimmalla juoksut alkoivat 6kk iässä ja vanhimmalla 2v ikäisenä.

42. Onko narttusi steriloitu? Jos on, ilmoita nartun ikä leikkauksen aikaan

125 vastausta

43. Miksi narttusi steriloiditiin?

40 vastausta

Vastaukset:

1 koiralla oli ollut 2 sektiota ennen sterilointia.

1 koira steriloiditiin sekion yhteydessä.

5 koiralla ei pentusuunnitelmia.

8 koiralla vaikeat juoksut ja valeraskauksia.

8 koiran kohdalla haluttiin ehkäistä nisäkasvaimia ja/tai kohtutulehdusta.

6 koiralla oli ollut kohtutulehdus.

2 koiralla oli ollut nisäkasvaimia.

3 koiraa olivat kooltaan liian pieniä.

2 koiralle oli lääkäri suositellut.

4 koiran kohdalla oli helpompi elää urosten kanssa samassa taloudessa.

Hampaisiin liittyvät kysymykset 44 – 53 (Urokset ja nartut)

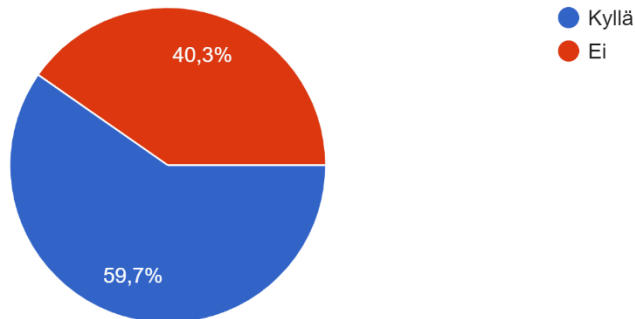
44. Missä iässä koirasi maitohampaat irtosivat?

158 vastausta

Maitohampaat lähteneet keskimäärin 6-12kk iässä. Yleisimmin maitohampaat lähtivät 6-8 kk iässä. Vastaukset olivat väliltä 3kk-1,5v.

45. Onko pennultasi poistettu maitohampaita eläinlääkärin toimesta?

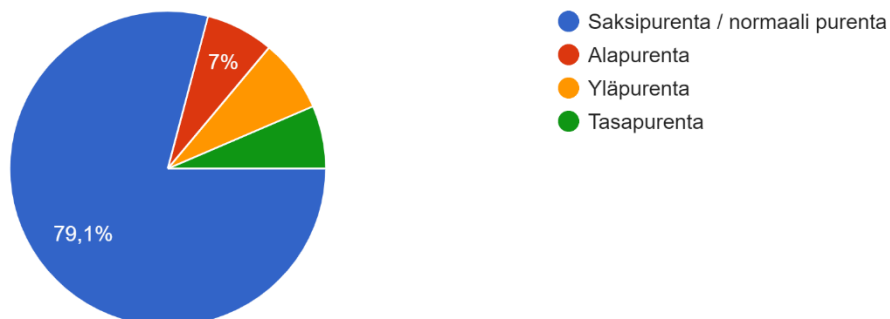
201 vastausta

120 koiralla 59,7 % on poistettu ja 81 koiralla 40,3 % ei ole poistettu maitohampaita.

46. Millainen purenta koirallasi on?

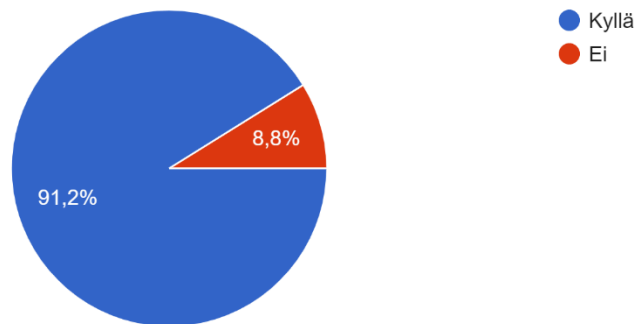
201 vastausta

159 koiralla 79,1 % on saksipurenta / normaali purenta, 14 koiralla 7 % on alapurenta, 15 koiralla 7,5 % on yläpurenta ja 13 koiralla 6,5 % on tasapurenta.

47. Onko aikuisella koirallasi neljä pysyvää kulmahammasta?

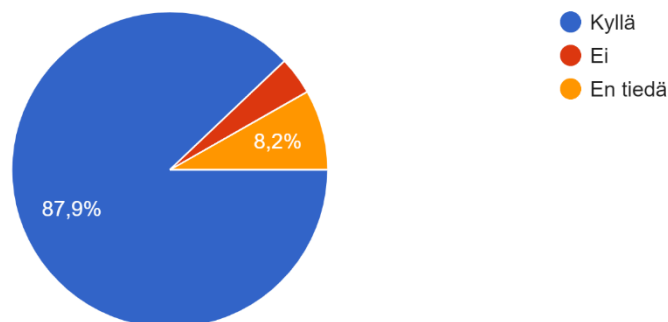
204 vastausta

186 koiralla on neljä pysyvää kulmahammasta ja 18 koiralla 8,8 % ei ole.

47.1 Onko koirallasi kulmahampaat oikeassa asennossa suussa?

207 vastausta

182 koiralla 87,9 % on kulmahampaat oikeassa asennossa, 8 koiralla 3,9 % ei ole kulmahampaat oikeassa asennossa ja 17 koiralta 8,2 % ei tiedetä.

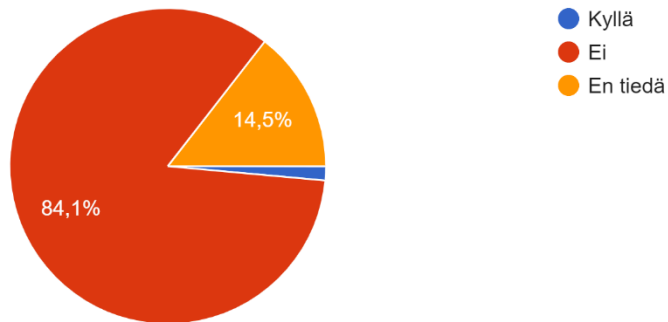
47.2 Jos vastasit "Ei", kerro tarkemmin alla. Esim. sapelihammas, pureeko kulmahammas ikeneen, osittain puhjennut kulmahammas tms?

9 vastausta

- Vain kulmahammas, kieli osittain suun ulkopuolella.
- Poistettu
- Lähteneet pois.
- Molemmat ala kulma hampaat puuttuu 8 kk ikäiseltä
- Yksi kulmahammas tulee "yli"
- Oikea alakulmahammas tulee ylähuulen päälle
- Yhtä hammasta hiottu, jotta ei osuisi ikeneen.
- Ei ole hampaita enää yhtään.
- Oli vakava purentavika (alapurenta), mutta ajoissa aloitetulla oikomisella hampaat nyt hyvät.

48. Onko koirallasi synnynnäisiä kiillevaurioita?

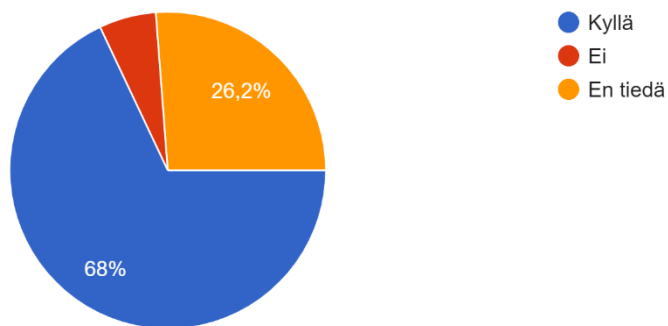
207 vastausta

3 koiralla 1,4 % on synnynnäisiä kiillevaurioita, 174 koiralla 84,1 % ei ole synnynnäisiä kiillevaurioita ja 30 koiralta 14,5 % ei tiedetä.

49. Onko koirallasi (ollut) kuusi yläetuhammasta?

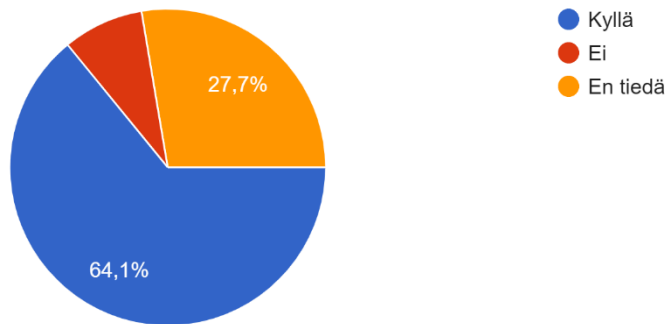
206 vastausta

140 koiralla 68 % on ollut kuusi yläetuhammasta, 17 koiralla 8,3 % ei ole ollut kuutta yläetuhammasta ja 52 koiralta 26,2 % ei tiedetä.

50. Onko koirallasi (ollut) kuusi alaetuhammasta?

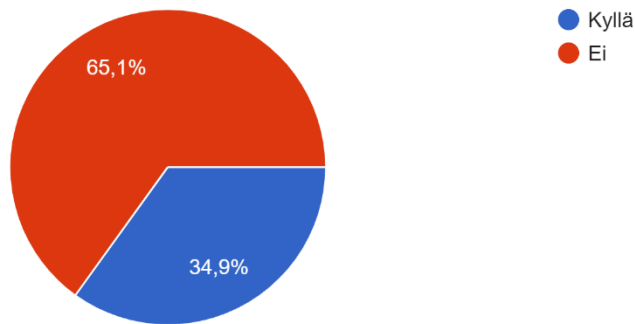
206 vastausta

132 koiralla 64,1 % on ollut kuusi alaetuhammasta, 17 koiralla 8,3 % ei ole ollut kuutta alaetuhammasta ja 57 koiralta 27,7 % ei tiedetä

51. Onko koiralta poistettu pysyviä hampaita?

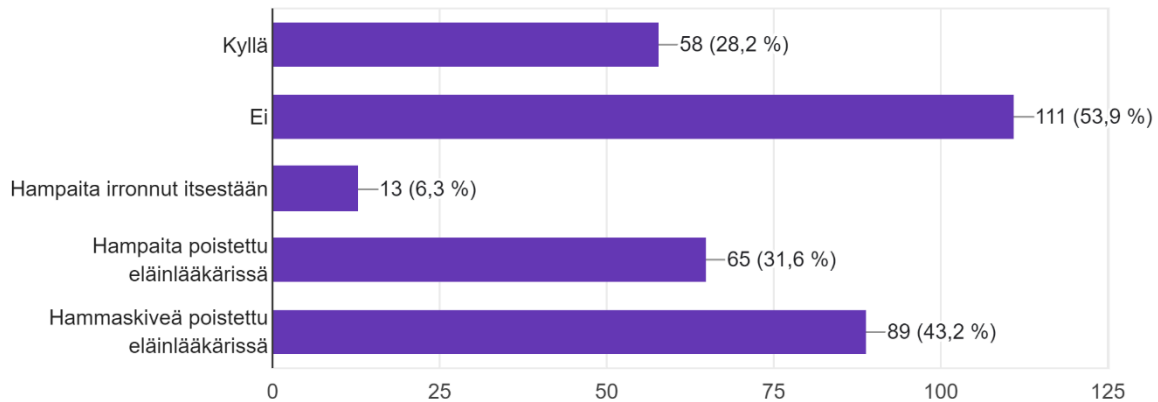
209 vastausta

73 koiralta 34,9 % on poistettu pysyviä hampaita ja 136 koiralta 65,1 % ei ole poistettu.

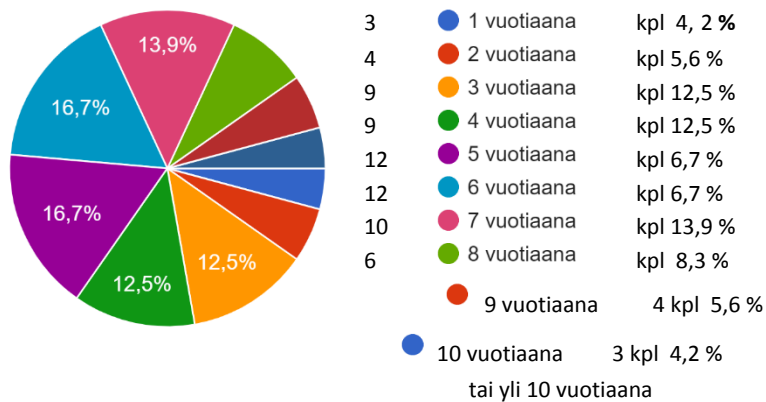
52. Onko koiralla ollut ongelmia hammaskiven ja / tai hampaiden irtoamisen vuoksi (paradontiitti). Jos hampaita on irronnut a poistettu, ilmoita missä iässä ensimmäiset hampaat menetettiin.

206 vastausta

52.1 Ikä milloin koira alkoi menettää hampaita.

72 vastausta

53. Jos koiralta on poistettu pysyviä hampaita eikä syy ollut parodontiitti, kerro tarkemmin alla

13 vastausta

Kasvaminen vinoon. Pieni poskihammas poistettiin kulmahampaan tieltä.
 Muumiohampaita kaksi kpl. Kulmahammas, koska juuret menivät silmän taakse.
 Maitohammas ei irronnut ajoissa ja pysyvä hammas kasvoi liikaa kitlaen puolelle.
 Yksi kulmahampaan jälkeinen hammas poistettu heilumisen takia, paroa ei ole todettu.
 Koiralla parodontiitti.
 Synnynnäisesti puuttui kuusi hammasta.
 Kaksi takahammasta poistettu, sillä syvät juuret tekivät reiat leukaluuhun ja riskinä oli

leukaluun murtuma.

Yksi takahammas ja etuhammas heilui.

Poistettu kaksi juurihaljennutta sekä yksi puhkeamaton hammas.

Hampaita ei ollut koskaan hoidettu. Hoidatimme hampaat ja osa poistettiin kirurgisesti.

Hammaskivi/paradontiitti? / kiillepoimu.

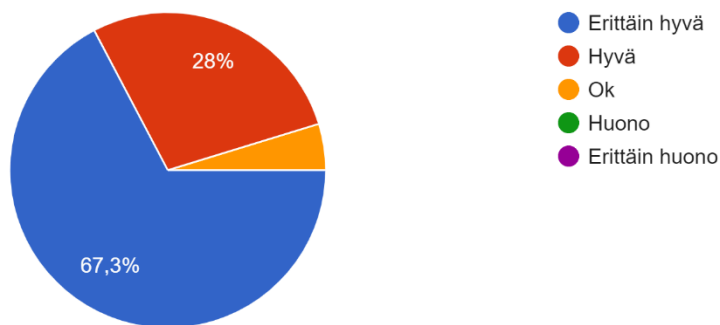
Alahampaat eivät mahdu kasvamaan, koska ylähampaat tiellä, leikataan pian.

Hammastarkastuksen yhteydessä huomattu tulehdus.

Luonteeseen liittyviä kysymyksiä 54 – 59

54. Miten arvioit koirasi luonnetta?

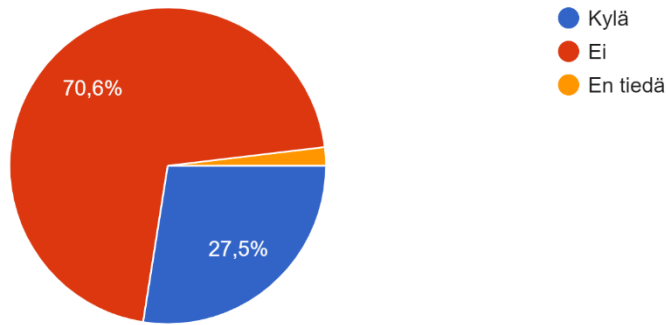
211 vastausta

142 koiran 67,3 % luonnetta arvioitiin erittäin hyväksi, 59 koiran 28 % luonnetta arvioitiin hyväksi ja 10 koiran 4,7 % luonnetta arvioitiin ok.

55. Pelkääkö koirasi ukkosta/ilotulitusta/ampumisen ääniä?

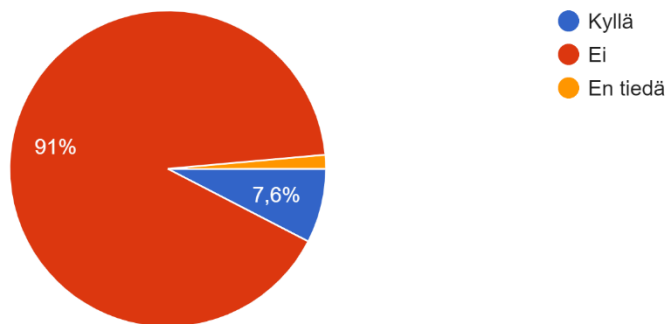
211 vastausta

58 koirasta 27,5 % vastattiin kyllä, 149 koirasta 70,6 % ei ja 4 koirasta 1,9 % ei tiedetä pelkääkö ukkosta/ilotulitusta/ampumisen ääniä.

56. Kärsiikö koirasi matkapahoinvoinnista?

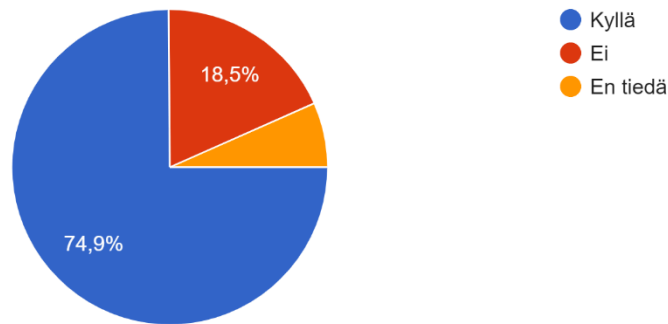
211 vastausta

16 koiraa 7,6 % kärsii matkapahoinvoinnista, 192 koiraa 91 % ei kärsi ja 3 koirasta 1,4 % ei tiedetä kärsiikö matkapahoinvoinnista.

57. Pitääkö koirasi lapsista?

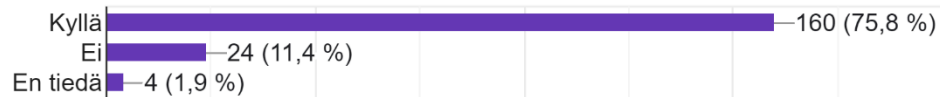
211 vastausta

158 koiraa 74,9 % kyllä, 39 koiraa 18,5 % ei ja 14 koirasta 6,6 % ei tiedetä pitääkö lapsista.

58. Pitääkö koirasi muista koirista?

211 vastausta

Lisäksi:

Valikoivasti 11 koiraa

Pitää tai on välinpitämätön 1

Ei pidä haukkuvista 1

Ei pidä isoista koirista 5

Ei pidä mustista isoista koirista 2

Varautunut muita koiria kohtaan, suurimman osan ohi kävelee 1

Tervehtii, mutta ei ole kiinnostunut toisista 1

Ei pidä leikkaamattomista uroksista 1

23 koiraa 10,9 %

59. Kuvaile omin sanoin koirasi käyttäytymistä, luonnetta/ temperamenttia

182 vastausta

Vastanneet kuvasivat koiriaan eniten:

Rauhallinen, iloinen, kiltti, itsepäinen, utelias, sosiaalinen, leikkisä, arka, ystävällinen, rakastava

Koiran elinikään liittyviä kysymyksiä 60 -61

60. Jos koirasi ei ole enää elossa, kerro minkä ikäinen se oli kun se kuoli tai lopetettiin?

8 vastausta

Vastanneiden koirat ovat kuolleet tai lopetettu keskimäärin 10 vuoden iässä. Nuorin 7 vuotiaana ja vanhin 17 vuoden 10 kuukauden iässä.

61. Mistä syystä koirasi kuoli tai lopetettiin?

7 vastausta

Anestesian jälkeinen reaktio.

Maksan kasvaimen vuoksi.

Lääkkeet eivät auttaneet sydänvikaan. Hapenpuute aiheutti jalkojen pettämisen.

Haimatulehdus.

Virtsarakonkasvain, verta virtsassa, eturauhanen kasvanut, todella kipeä näiden takia.

Tapaturma.

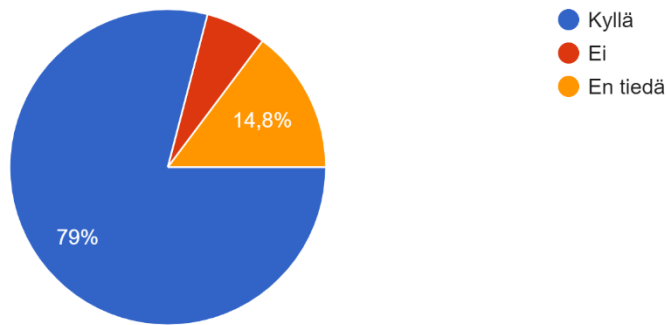
Munuaissairaus.

Omistajan kokemus elämisestä yorkshirenterrierin kanssa

62 – 64

62. Jos olisit hankkimassa uutta koiraa, olisiko se yorkshirenterrieri?

210 vastausta

166 kpl 79 % ottaisi uudelleen yorkshirenterrierin, 13 kpl 6,2 % ei ottaisi ja 31 kpl 14,8 % ei tiedä.

63. Jos vastasit "Ei", mistä syystä et haluaisi uutta yorkshirenterrieriä?

24 vastausta

Suurin syy miksi "ei" vastanneet eivät haluaisi uutta yorkshirenterrieriä on rodun terveydentila. Muutama vastasi syyksi sisäsiisteysongelmat. Trimmaus, pieni koko, haukuherkkyys ja hammasongelmat oli myös mainittu muutamaan otteeseen.

64. Kerro omin sanoin millaiseksi koet elämän yorkshirenterrierin kanssa.

Vastanneet ovat kuvailleet elämää yorkshirenterrierin kanssa helpoksi, kivaksi, erinomaiseksi, aktiiviseksi, monipuoliseksi, täydelliseksi, antoisaksi. Myös mainittu, että on rankkaa syömis/ruoansulatusongelmien vuoksi ja sairaudet hankaloittaneet. Koira rikastuttaa elämää, elämänlaatu parantunut, pienen koon takia helppo ottaa mukaan, seurakoira, ääniherkkyys, lohtu, perhekoi